

ZAKOPANE

CZASOPISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM ZAKOPANEGO

Redaguje *Komitet.*

Za redakcję odpowiedzialny:
Dr. J. Żychoń.

Wychodzi 2 razy w miesiącu przez cały rok,
w czasie od 1 lipca do 1 września 4 razy
w miesiącu.

Redakcja: Willa „Szarotka”

Administracja:

Kantor wymiany A. Modlińskiego i Sp.
ul. Krupówki 42.

Wydawca: F. Grużewski.

Prenumerata roczna 8 kor., półroczna 4 kor., kwartalna 2 kor. Zagranicą 5 kor. półrocznie. — Numer pojedynczy 30 hal.
W miesiącach Lipcu i Sierpniu prenumerata miesięczna 1*20 kor.

Kursa nauczycielskie w Zakopanem.

Nauczycielstwo ludowe w Galicyi musi oprócz egzaminu dojrzałości i kwalifikacyjnego do szkół ludowych, poddać się jeszcze egzaminowi do szkół wydziałowych, o ile chce zdobyć nadzieję na mierne zresztą polepszenie swego losu.

Przygotowanie atoli do tego egzaminu połączone jest dla nauczycielstwa z wielu trudnościami, na co się składa i odosobnienie sił nauczycielskich, osadzonych po zapadłych wsiach lub miasteczkach, pozbawionych przeto wszelkich środków naukowych i wskazówek potrzebnych, i codzienne przeciążenie zawodowymi obowiązkami, które oprócz poprawy zadań i kancelaryjnych obowiązków, pochłaniają przeciętnie 35 godzin tygodniowo i wreszcie brak środków materialnych na opłatę korepetytora dla tych ścisłych już, o obszernym zakresie — wiadomości.

By przebrnąć te przeszkody, musi nauczycielstwo radzić sobie same. Władze bowiem szkolne z niewielką przychodzą tu pomocą. Urządza się wprawdzie raz na dwa lata taki kurs przygotowawczy, lecz przyjmowanie nań połączone jest z różnemi zastrzeżeniami. Kandydaci więc muszą mieć poprzedni egzamin złożony z odznaczeniem, aby mogli kompetować o przyjęcie na kurs. Wybrani z kompetentów muszą złożyć deklarację, iż bez protestu każdej chwili ze swej stałej

posady mogą być usunięci i przerwani, tam, gdzie wymaga tego dobro szkoły. Toteż smutne doświadczenia skutków tych deklaracji powstrzymują kandydatów do egzaminu przed wnoszeniem nawet podań o przyjęcie na kurs. Obawa przed wpadnięciem do pułapki jest tu nieraz decydująca.

W tych warunkach musiało się nauczycielstwo jąc samopomocy. Tysiącami dziś już kroczy ono karnie w organizacji pod sztandarem Kraj. Związku Nauczycielstwa ludowego. Ponad 180 Ognisk rozsianych po całym kraju od Białej po Zbrucz stanowi dziś zwartą armię w walce o lepszą dolę materialną i prawną. Oprócz tego rozwijają te gniazda organizacyjne pracę kulturalną nad sobą i nad ludem. Takim właśnie przykładem pracy samokształceniowej są między innymi Kursa przygotowawcze do egzaminów wydziałowych, które Ognisko lwowskie i zakopiańskie urządziło w tym roku w Zakopanem. Myśl bardzo szczęśliwa, by pracowników oświatowych, piersiami i nerwami pracujących w przepelnionych, zagrzybionych częstokroć klasach, wśród najfatalniejszych warunków higienicznych, umieścić na naukę w najprzedniejszej miejscowości klimatycznej. Uczestnicy kursu składają niewielką stosunkowo opłatę 100 K za kurs i mieszkanie, kurs mający trwać sześć tygodni po 8 godzin nauki dziennie. Kurs obejmuje przedmioty I grupy t. j. językowo-historycznej i III. grupy t. j. rysunkowo-technicznej. Wykładają na nich następujące siły profesorskie: pp. Cynarski, inż. Heizman, Janczyk, dr. Janik, Makowski, Rogowska, Seidel, Śliwka, Wizimirski, dyr. Zubczewski.

Uprasza się PP. Lekarzy o umieszczenie czasopisma w poczekalni.

APARATY

do robienia Wody
sodowej
i sporządzania napojów
musujących

KUBKI metalowe
składane do picia wody

FLASZKI płaskie do podróży

NECESERY

WORKI turystyczne

Dla P. Artystów i Amatorów!

FARBY artystyczne, PENDZLE-

Stalugi składane, parasole
stołki składane, palety, manekiny
i wszelkie inne przybory

polecają najtaniej

REIM i SPÓŁKA

KRAKÓW, RYNEK 37.

HAMAKI — LEŻAKI

HUŚTAWKI
STOŁKI POLNE
składane

LAWN-TENNIS

RAKIETY, PIŁKI

PIŁKI NOŻNE

KROKIETY

PRZYBORY DO PODRÓŻY

PRZYBORY RYBOŁOWCZE

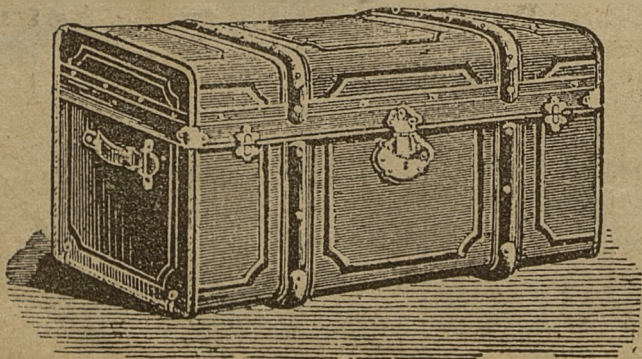
Dyrektorem kursu jest prof. Wizimirski z Lwowa. Komitet zarządzający stanowią pp. Lubelski z Zakopanego, tudzież pp. Jarosz i Smulikowski z Lwowa.

Komitet ten miał wiele trudności do przewyciężenia zwłaszcza z ulokowaniem 135 uczestników i uczestniczek kursu, gdyż władze szkolne, które początkowo obiecywały dać zezwolenie na sale szkolne — w ostatnim momencie odmówiły tego zezwolenia, — aż znowu wskutek interwencji p. Stesłowicza udzieliły go, ale już Komitet musiał z tego powodu ponieść znaczne wydatki. W rezultacie nauka odbywa się w szkole ludowej i we willi „Skoczyska“ — gdzie też na sposób koszarowy urządzono noclegi dla Panów. Panie mieszczą się w willi „Zakątek“. Wielkie przeszkody, jakie wynikły wskutek początkowej odmowy Rady szkolnej kraj. mógł Komitet zwalczyć tylko dzięki nader serdecznej pomocy, szmych uczestników kursu, którzy należący przeważnie do organizacji, pomagali na każdym kroku komitetowi do wywikłania się z tych niespodzianych przeszkód. Wielką życzliwość natomiast okazały nauczycielstwu miejscowe czynniki obywatelskie. Willę „Skoczyska“ odstąpiła nauczycielstwu na noclegi i wykłady właścicielka p. Krönhelmowa bezinteresownie. Komisya klimatyczna uwolniła ich od taksy klimatycznej, Biblioteka publiczna oddała im do dyspozycji bezpłatne korzystanie z wypożyczalni książek i czytelni pism, przewodniczący Rady szkolnej miejscowej, p. Kulig, jak Zarząd szkoły ludowej i przemysłowej ohotnie poczynił wszelkie możliwe ulgi kursistom. Także kupcy ofiarowali im niżki za kupno potrzebnych przyborów etc.

Inauguracja odbyła się 18-go b. m. W imieniu Ogniska tutejszego przemówił jego prezes, p. Lubelski, imieniem zaś Naczelnego Zarządu złożył życzenia wiceprezes Związku, p. Smulikowski, imieniem znów Ogniska lwowskiego, dyr. p. Wizimirski. P. Turek serdecznymi słowy przywitał zebranych w imieniu gminy i Rady szkolnej miejscowej.

Uczestnicy mając środy i soboty popołudniu, a w niedziele zupełnie wolne od nauki udają się na zwiedzanie Tatr. Dotąd zwiedzono Strążyską, Kościeliską i Gewont. Kierownikami wycieczek są pp. dr. Janik i Zakrzewski.

Sympatycznym gościom, składa i nasza redakcja serdeczne życzenia, by osiągnęli pomyślne rezultaty swej pracy i by, poznawszy piękno i urok Tatr, zwyczajnie i sztukę ludu podhalańskiego — uzyskane wrażenia rozsiadli w umysłach i sercach rozlicznych rzesz swych wychowanków.

W obronie Tatr.¹⁾

„Wartość pustyni leży w tym, że jest pustynią“ lub „Ten, co pustynię udostępnia, co jej odbiera wszystkie jej cechy i właściwości i zamienia na coś innego, ten ją niszczy i tym sposobem marnuje istotnie bogactwo społeczne“, — to były maksymy, jakie się pojawiały dotychczas przeciw projektowi p. inż. Dzieślewskiego wybudowania na Świnicę kolejki zębatej, a z maksymami temi załatwił się p. Dzieślewski bardzo krótko, mając pretensję do naukowych podstaw swych poglądów i swego projektu.

Niestety — dziesięć prawie lat mija od czasu pojawienia się projektu, a dopiero obecnie naukowo rozpatrzył poglądy p. D. znany przyrodnik, autor dzieła „Z przyrody Tatr“, p. dr. Wiktor Kuźniar.

Pójdźmy śladami jego wywodów.

Według p. Dzieślewskiego ma kolejka na Świnicę otoczona willami i hotelami, umożliwiać robienie bez zmęczenia w głąb Tatr bez straty czasu i trudów wycieczek, tak, jak się to dzieje w Alpach. Tymczasem kolejki w Alpach przypadają na obszary kilkadziesiąt razy większe, niż całe Tatry, przyczem nawet niektóre kolejki bankrutują, a przeciw nowym kolejkom podnosi się ciągłe głosy protestu.

Ruch na kolejce na Świnicę oblicza p. D. według wykazów ruchu na linii kolejowej Chabówka—Zakopane, nie zważając, że kolej kursuje cały rok, kolejka zaś mogłaby być czynną najwyżej kilka miesięcy w roku, przyczem nie wszyscy przyjezdni do Zakopanego korzystaliby jeszcze z kolejki zębatej, zresztą chorzy i tak niemogliby się dostać na szczyt Świnicy, bo według projektu kończy się trasa 200 metrów niżej szczytu, a dalej nie znajdzie na szczycie Świnicy od razu pomieszczenie 48-miu osób, lub 540-tu osób w ciągu dnia, gdyż szczyt sam jest zbyt mały, możliwym by zatem był tylko spacer „gęsiego“ na szczyt Świnicy. Tak samo kosztorys obliczył p. D. zbyt optymistycznie, przypuszczając, że Wydział Krajowy pozwoli na użycie drogi z Zakopanego do Kuźnic jako podtorza, a górale bezinteresownie odstąpią swe grunta pod kolej.

O święta naiwności! Co do terenu zaś, którym kolejka ma być poprowadzona, to sam p. D. stoi ze sobą w sprzeczności, twierdząc raz, że teren ten jest zupełnie pewną skałą, drugi raz, że trzeba będzie się do gruntu stałego dopiero przez ruchome piargi i złyby wrzynać.

Kolejka ma umożliwiać stworzenie nowego uzdrowiska, któreby dla nas było nowym Davos. Porównanie Hali Gąsienicowej z Davos wychodzi na niekorzyść naszej Hali. — Przedewszystkim różne są spadki na

¹⁾ Wiktor Kuźniar: W sprawie kolejki na Świnicę. Nakładem Sekcji Towarzystwa Tatrzańskiego: Przyrodniczej i Ochrony Tatr. Kraków 1912.

Fabryka kufrow, Przyborów do podróży oraz Zakład rymarsko-siodlarski

LUDWIK MAKOWSKI
KRAKÓW, ULICA ŚW. TOMASZA 20

FILIA: ULICA FLORYAŃSKA 6.

Największy wybór torebek damskich.

przeźrzeni nawet bardzo małej, dochodzą one miejscami do kilkudziesięciu metrów na przestrzeni połowy km², podczas gdy Davos przy średniej szerokości 600 m. ma różnicę spadku na linii 3 km w osi 5 m poprzecznie do niej 17 m.

Hala Gąsienicowa miałaby w najlepszym położeniu jeszcze 100—200 m. różnicy poziomów. Oślonięta rzeczywiście od południa wysokimi szczytami, które jej odbierają prawie przez $\frac{2}{3}$ roku i tak skąpe światło słoneczne, jest z tych właśnie powodów narażoną na ciągłe wiatry a przedewszystkim wiatr halny. Tak samo przełęcz Liliowe w paśmie gór, otaczających Halę od zachodu, powoduje bardzo silny przewiew wiatrów z tej strony. Odślonięcie zaś Hali od północy jest problematyczne, gdyż tędy idą w ziemie lawiny. Tak samo p. D. nie zwracając na powyższe rzeczy uwagi, porównywa Halę z Davos pod względem ciepłoty, opadów, naświetlenia.

Górale mają przy pomocy kolejki zwozić z Hali mleko, siano; tymczasem krowy jakie się na Hali wypasają przez czas bardzo krótki, dostarczają zaledwie tyle mleka, że nawet nie wystarcza go podczas letniego ruchu turystycznego, a siano jak tego dowodzą zestawienia profesora Akad. Roln. w Dublanach p. S. Krzemieniewskiego nie przedstawia wielkiej wartości, a zresztą nie ma go na Hali wcale. Zresztą, o wartości „naukowych“ argumentów p. D. świadczą najlepiej takie zdania, jak to, że na Hali wypasają się kozy, lub że zioła takie, jak storczyki, łomiak, dziurawiec, złotogłów, jaskier, kocie łapki, gęsiówka, gadziniec, szczaw, turzyca, skucina, skrada, litwor i in. nadają wszelkiemu mleku smak nadzwyczajny, bo nie wszystkie te zioła rosną na Hali, a niektóre z nich są trujące! Zaś owo siano, którego na Hali nie ma, radzi zwozić wtedy, gdy ruchu turystycznego nie ma, więc w czasie deszczu, na mokro.

Główną zaś wagę przykładu p. D. granitowi tatrzańskiemu, który ma być bardzo dobrym i wytrzymałym. Lecz co do jego wytrzymałości p. D. sam ma różne pojęcia, przyznając mu raz wytrzymałość 600—700 kg. na cm², drugi raz 1691 kg. na cm², zdanie zaś profesora Uhliga, na którym się p. D. opiera, ma wartość minimalną, sam bowiem prof. Uhlig przyznaje że trzon krystaliczny Tatr w swej pracy bardzo mało uwzględnił i w tym leży jeden z braków jego pracy. Nie mówią zresztą uczeni, gdzieby tego granitu szukać należało, a nawet są zdania, że granit odpowiedni do eksportu w okolicy Świnicy znajduje się w bardzo małej ilości i jest również bardzo małej wartości. Lepszy i w większej wartości otrzymać można granit w Pańszczycy lnb pod Żółtą Turnią. A gdyby nawet był granit w Kasprowym Wierchu lub pod Świnicą godnym eksploatacji, to do rozwiązania pozostałaby trudna kwestya robotnicza, a roboty prowadzone w Tatrach sprzeciwiałyby się powstaniu na Hali Gąsienicowej Sanatorium, jak to p. D. proponuje. Chorzy potrzebują spokoju!

Dalszym argumentem p. D. są rudy wydobywane na linii kolejki pod Kopą Magóry. Rudy te, jak również i granit, nie wytrzymają konkurencji obcej, nie można ich przy tem obrabiać na miejscu, lecz trzeba by je wywozić za granicę Zakopanego. Tymczasem ruda ta ma bardzo małą wartość i konkurencji obcej nie wytrzyma; małą jej wartość oceniają bardzo dobrze uczeni ostatniej doby, p. D. dla poparcia swego projektu, używa natomiast orzeczeń nawet z przed stu lat, orzeczeń komisji najmniej kompetentnych, lub cytuje zdania uczonych o bogatych pokładach rud w Karpatach, a nie Tatrach, które uczeni uważają za góry jałowe!

To samo powiedzieć można o eksporcie z gór drzewa przy pomocy kolejki bo w okolicy kolejki lasy

zostały już dawno, jeszcze za Homolaców zniszczone i do eksportu już prawie nic nie zostaje. Podobnie naciągnięte są opinie, co do rodzimego złota, mającego się znajdować w stokach Bocznia i na Hali Królowej, bo właśnie ci uczeni, których p. D. cytuje, są wręcz przeciwnego zdania.

Z całej tej dyskusji dra Kuźniara z p. Dzieślewskim ma się wrażenie zupełnej słuszności wywodów dra Kuźniara: wykazał on bowiem w broszurze swej tyle nielogiczności i tyle mylnych interpretacji uczonych ze strony p. D., że czasem śmiać się trzeba i że nawet laik w dziedzinie przyrody za wywodami dra Kuźniara pójść musi.

Możnaby na podstawie tej dyskusji napisać komedye, tak jak to uczynił p. August Schordoret, sekretarz główny „Club Alpin Suisse“, pisząc w obronie szczytu Mont Cervin (Matterhornu) sztukę „Le Cervin se défend.“²⁾ Materiału do komedii dużo, a będzie go niewątpliwie więcej, gdy w tej sprawie wypowiedzą się jeszcze taternicy, lekarze, przemysłowcy i ci wszyscy, którym piękno przyrody tatrzańskiej leży na sercu. Wtedy projekt p. D. okaże się nam w całej swej nagiej, smutnej prawdzie i nie spowoduje zszpecenia tego cudnego zakątka Tatr polskich.

Drowi Kuźniarowi i Sekcyom: Przyrodniczej i Ochrony Tatr należy się szczerza wdzięczność za wszczętą akcyę w obronie gór.

Zakopane, w lipcu.

Maryan Czechowicz.

Kronika tygodniowa.

Nie pisałem w ostatnim tygodniu kroniki, ponieważ, jak to mówią mowę mi odjęło. Właściwie winien temu Bank austro-węgierski ze swoim ograniczeniem kredytu. Każdy szanujący się i jako tako szanowany literat ma co pewien czas weksel do zeskontowania. Taki to podłużny papierek na dwa tysiące koron, uzbrojony trzema groźnymi podpisami usiłowałem we Lwowie zamienić na miłą gotówkę, — we wszystkich jednak bankach odpowiadano mi stereotypowo: kredyt dla osób prywatnych zamknięty, niech się Pan nawet nie trudzi przedstawianiem akceptu! Znalazł się wprawdzie jakiś przyjaciel ludzkości, kupiec z dalekiego wschodu, który za ten świstek papieru chciał im dać odpowiednie pieniądze, ale ponieważ zażądał dwanaście procent na rok, więc pelen moralnego oburzenia nawymyślałam mu od lichwiarzy i obiecawszy uprzejmie przy najbliższej sposobności zamknąć go do kryminału, schowałem zapoznany w bankach papier do kieszeni. Nie straciłem jednak nadziei, (kiedyż literat traci nadzieję!) ba postanowiłem spróbować w Nowym Targu tego, co się nie powiodło we Lwowie, którego to miasta zresztą i tak nie lubię. Od dziecka mam wpojoną cześć dla wszechmocy adwokatów, wybrałem sobie tedy adwokata budzącego specjalne zaufanie, jako że ma zostać czy też już został docentem uniwersytetu, z prośbą, aby mi eskont w którym z banków nowotarskich ułatwił. — Jakoż rzeczywiście po dwóch mniej więcej tygodniach pieniądze otrzymałem a z nimi razem rachunek na... sto siedemdziesiąt dwie korony! oprócz procentu bankowego, który wynosi trzydzieści pięć koron na kwartał, czyli razem koron dwieście siedm! Tak więc uciekając przed lichwą, dzięki pośrednictwu, zapłaciłem z górą dziesięć procent na kwartał, zamiast żądanych przez lichwiarza kwartalnie 3%! A najgorsze to, że nawet

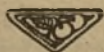
²⁾ Józef Smrek. Nad Lemanem Lwów. 1910.

sobie nie mogą pozwolić na przyjemność nawymyślenia łaskawemu pośrednikowi, gdyż wtedy nie ja jego, ale on mnie zamknąłby do kryminału za obrazę czci! Wzburzenie jednak było dostatecznym, aby mi odebrać filozoficzny spokój ducha, tak nieodzownie do napisania kroniki tygodniowej potrzebny. Wszystkiemu winien Bank austro-węgierski!

Teraz dopiero, gdy pożyczone pieniądze już wydałem, powróciłem nieco do równowagi i mogę opisać wszystkie nadzwyczajne zdarzenia ostatnich dwóch tygodni, to znaczy donieść, że takich zdarzeń wcale nie było. Wszystko idzie swoim normalnym trybem. Pociągi spóźniają się w sposób właściwy, deszcz pada jak zawsze w lipcu, doróżkarze dzięki nadmiernie podwyższonej taryfie mają wiele czasu i uczą się czytać, goście, wogóle w tym roku bardzo oszczędni, chodzą piechotą i przyglądają się nie ukończonej jeszcze naprawie chodników, — kolejki na Świnnicę dotąd się nie buduje, zwłaszcza, że nie pozwolił na to p. Kuźniar w ciekawej, osobno wydanej broszurce; kamienie do do potoku Bystrego rzuca się jak dawniej, a za to nie chodzi się do teatru, ponieważ jest widocznie za dobry jak na smak zakopiańskiej publiczności. Poddaję pod rozwagę powołanych czynników, czyby dla ożywienia sezonu, gdy nie skutkują naprawdę artystyczne wieczory słowa i pieśni, nie urządzić wielkiego mostrekoncertu, gdzieby Adwentowicz mógł odtworzyć n. p. taniec dzikich Indian, profesor Kopystyński połykać noże, Solska grać na basach, Biegański produkować się na trapezie, a zamieszkali w Zakopanem czasowo i stale literaci wraz z malarzami odśpiewać Walc nocy, który mimo wszystko jest oryginalnym dziełem Henryka Zbierzchowskiego? Powodzenie byłoby niewątpliwie kolosalne, a kasa przedsiębiorstwa nabita do rozpuku.

Pozatem — Zakopane wchodzi w okres sławy europejskiej. Pomijając już blizki zjazd esperantystów, którzy po wszystkich pięciu czy sześciu częściach świata rozniosą chwałę naszych porządków i rodzimej na Krupówkach architektury, zanotować należy doniosły fakt, że światowa firma Pathé przysłała tu swego przedstawiciela, przed którego kinematografem kwiat miejscowego taternictwa wyprawiał prześlizne szpryncy na grani celem pouczenia Europy, jak się to u nas chodzi! Zresztą już teraz zjazd cudzoziemców w Zakopanem ogromny, choć nieco jednostronny. Na ulicach słychać coraz częściej język, któryby można wziąć za niemiecki, gdyby nie jakiś szczególny akcent... Jeden uczoneg egiptolog objaśniał mnie, że są to Arabowie, przez Włochów w ostatnim czasie z Trypolisu wygnani, którzy jeszcze nie zdążyli się nauczyć miejscowego, polskiego narzecza.

X. Wałuż.

W sprawie wycieczek zbiorowych *)

Pod powyższym tytułem pojawił się w 14-ym numerze „Zakopanego“ artykuł, podpisany przez p. A. Uziembłę, a występujący przeciw wycieczkom zbiorowym w Tatry, urządzanym przez akademickie towarzystwa sportowe, mianowicie przez lwowski Akad. Klub Turystyczny i krakowski Akad. Związek Sportowy. Podpisany jako przedstawiciel krakowskiego Akad. Związku Sportowego ma zamiar odpowiedzieć jedynie na zarzuty, temu ostatniemu towarzystwu postawione — i jedynie na podstawie danych, jakich dostarcza system urządzania wycieczek zbiorowych przez krakowski Akad. Związek Sportowy.

Główną treścią zarzutów, jakie stawia nam autor wspomnianego artykułu, jest twierdzenie, że urządzając zbiorowe wycieczki nie dajemy i nie możemy dać uczestnikom wycieczki takiego bezpieczeństwa i takiej opieki, jaką dają przewodnicy — górale. Twierdzenie słuszne, ale tylko do pewnego stopnia. Przewodnik — góral może wziąć z sobą najwyżej 5 osób, właśnie dlatego, że przy większej ilości nie mógłby całkiem dokładnie spełniać swej roli opiekuna.

Na wycieczkach zbiorowych zaś ilość uczestników nie ulega żadnym ograniczeniom. Ulega natomiast pewnym ograniczeniom ich jakość, to znaczy na wycieczki zbiorowe staramy się przyjmować tylko takich ludzi, którzy już w górach byli, albo którzy już na pierwszy rzut oka pozwalają się spodziewać, że trudom wycieczki podolają. Jeżeli zaś w ciągu wycieczki okaże się, że któryś z uczestników jest za słabym, lub że pod jakimkolwiek względem dalszy jego udział w wycieczce może wpłynąć ujemnie na jej przebieg, w takim razie zostawia się go w pierwszym schronisku, z którego możliwym jest powrót, czy to szosą czy koleją. Gdyby zaś zasoby pieniężne takiego wykluczonego od dalszego udziału w wycieczce uczestnika, nie wystarczały na powrót szosą lub koleją, wtedy prowadzący wycieczkę obowiązany jest z kasy wycieczki — zawsze zabiera się na nieprzewidziane wypadki z kasy Towarzystwa pewien fundusz — wypłacić mu potrzebną sumę. W ten sposób nigdy w dłuższych wycieczkach górskich nie mogą brać udziału osoby, dla których wycieczka taka byłaby za uciążliwa lub za trudna.

Radzi nam p. Uziembłę, aby przy większej ilości uczestników prowadzący wycieczkę otrzymywał doświadczonych pomocników. W wycieczkach urządzanych przez krakowski Akad. Związek Sportowy jest to regułą, obowiązującą od tak dawna, jak dawno urządza się zbiorowe wycieczki. Autor artykułu nie wie o tem zapewne, a trudno wymagać od nas, aby-

*) Umieszczając odpowiedź p. Grabowskiego na artykuł p. A. Uziembły z Nr. 14 naszego pisma w celu dokładniejszego wyjaśnienia tej tak ważnej dla turystyki sprawy, zastrzegamy sobie prawo powrócenia jeszcze raz do kwestyi wycieczek zbiorowych.

BENZ

FILIE: w Krakowie, Grand Hotel

Telefon
Nr. 1026

we Lwowie, ul. Kochanowskiego 4

Dom
Schumana.

Oddział dla samochodów:

SAMOCCHODY LUKSUSOWE,
" OSOBOWE,
" CIĘŻAROWE,
OMNIBUSY i t. d. i t. d.

Oddział dla motorów stałych:

dla celów przemysł. i urzędzeń światła.
Motory ssąco-gazowe Diesell'a. □ Urządzenia kinematogr.
Rynek gł. 43, w Krakowie.

śmy ogłaszali na plakatach: prowadzący p. X. ewentualni pomocnicy pp. Y. Z. Oczywiście maximum ilości osób, jaką powierzamy jednemu prowadzącemu jest większe, niż przy wycieczkach z przewodnikiem-góraliem i wynosi 8—10 osób. Ale też każdy z zgłaszających się na zbiorową wycieczkę zostaje powiadomiony o tem, że prowadzący nie ma obowiązku być dla niego niańką; kto zaś potrzebuje aż tak daleko idącej opieki, ten, jak już wspomniałem, zostaje tylko, z największą zresztą troskliwością, doprowadzony do najbliższego schroniska i stamtąd wraca bezpieczną „drogą kołową“. I dlatego właśnie, że nie podejmujemy się wyciągać na szczyty wszystkich bez wyjątku ludzi, którzy tylko nam za to zapłacą, jak to się ma z przewodnikami-góralami, pobieramy tak niską opłatę za udział w wycieczce. Co się zaś tyczy opieki, jakiej uczestnicy wycieczki doznają od swego prowadzącego, to przeciętnie dla uczestników wycieczek zbiorowych jest ona zupełnie wystarczającą. Ci, którzy potrzebują jakiejś specjalnej opieki w górach, w wycieczkach zbiorowych udziału nie biorą i dla takich przewodnik-góral jest konieczny.

P. Uziemło zarzuca nam dalej, że: „od szeregu już lat krakowski Akad. Związek Sportowy i lwowski Akad. Klub Turystyczny ogłaszają wycieczki zbiorowe „łatwe“, „średnio trudne“, „trudne“ i „bardzo trudne“. Zarzut ten polega znowu tylko na niedokładnych informacjach autora. Do „najtrudniejszych“ wycieczek zbiorowych, urządzanych przez A. Z. S. należą wejścia zwykłą drogą na Gałuch, Lodowy, łatwiejszym szlakiem Orlej Perci, na Przełęcz Mięgoszowiecką i t. p., a więc wycieczki według skali „Przewodnika“ Chmielowskiego zupełnie łatwe; u nas zaś określa się je z reguły jako średnio trudne.

Wycieczek „trudnych“, ani tem mniej „bardzo trudnych“ nie urządzaliśmy nigdy, bo uważamy, że wycieczka trudna nie może i nie powinna być wycieczką zbiorową.

Nie zwiedzaliśmy też nigdy „14 szczytów w ciągu 7 dni“. Najdłuższe wycieczki zbiorowe, przez nas urządzone, trwały 4 dni.

Na tem kończę obronę przed zarzutami, postawionymi krakowskiemu Akad. Związkowi Sportowemu przez p. Uziemłę w 14 numerze „Zakopanego“.

Pojawiły się jednak również w „Naprzodzie“ w korespondencji z Zakopanego, podpisanej przez p. A. U. wzmianki o urządzaniu zbiorowych wycieczek, mniej więcej tej samej treści, co artykuł w „Zakopanem“ Ponieważ artykuły te, jeśli nie pochodzą z pod pióra tego samego autora, to w każdym razie bardzo są do siebie zbliżone, pragnę odpowiadając na artykuł w „Zakopanem“, odpowiedzieć równocześnie na zarzuty umieszczone w „Naprzodzie“, a mianowicie na tę ich część, która w „Zakopanem“ powtórzoną nie została.

Autor artykułów w „Naprzodzie“, wśród zarzutów mniej więcej tej samej treści, jak te, na które wyżej odpowiedziałem, stara się także wykazać, że wycieczki zbiorowe nie są tanie, a mimo to odbierają chleb przewodnikom. Dowodzi mianowicie p. A. U., że towarzystwa sportowe, pobierając od uczestników wycieczki po koronie dziennie, robią na tem świetne interesy, bo przecież nieraz liczba uczestników dochodzi do 30 — przewodnik zaś, pobierając 10 K dziennie, może wziąć z sobą nawet 5 osób, a wtedy opłata za wycieczkę wyniosłaby od osoby po 2 K, bezpieczeństwo zaś byłoby większe. Rachunek mylny. Taksa przewodnika I klasy (a na przykładach mógłbym udowodnić, że tylko na wycieczce z przewodnikiem I kl. bezpieczeństwo bywa większe niż na dobrze zorganizowanej wycieczce zbiorowej) wynosi 12 K dziennie i strawnie. Do tego dochodzą jeszcze koszty furek i noclegu, które trzeba zwrócić przewodnikowi, tak, że koszt wycieczki z przewodnikiem góraliem wynoszą dziennie dla jednej osoby 3—4 K. Jestto niewątpliwie dużo więcej niż 1 K dziennie. Przytem nie liczył się p. A. U. z tem, że nie zawsze się znajduje akurat 5 osób, któreby biorąc jednego przewodnika ponosiły dziennie koszty nie przekraczające 4 K na osobę. A cóż ma zrobić np. 1 lub 2 osoby, które nie mają w Zakopanem znajomych, a chcą iść na wycieczkę? Czy płacić za przewodnika dziennie 16 lub 8 K?

Co się zaś tyczy owych „świątecznych interesów“, które robią akad. towarzystwa na zbiorowych wycieczkach, to tutaj zaznaczyć muszę, że wycieczki, w których ilość uczestników dochodzi do 30, należą niestety do wyjątków. Dochód z wycieczek zbiorowych krakowski Akad. Związek Sportowy przeznaczą na budowę własnego taniego domu turystycznego w Zakopanem. Sądzę, że p. A. U. wie, czem jest dla niezamożnej młodzieży dom turystyczny A. Z. S. w Zakopanem — i że wobec tego mogłyby nam wybaczyć owo „odbieranie chleba przewodnikom“. Tem bardziej, że jest ono iluzoryczne. Ci, którzy mają na przewodnikagórala, nie biorą prawie nigdy udziału w zbiorowych wycieczkach.

Na zakończenie parę informacji. Pan A. U. podnosi, że przewodnicy-górale są egzaminowani i wyspecjalizowani w swoim fachu. Prowadzący wycieczki zbiorowe A. Z. S. również muszą się wykazać dokładną znajomością Tatr i przejść „kurs przygotowawczy“ w roli pomocników prowadzącego, zanim zostanie im powierzone samodzielne prowadzenie wycieczki. Przytem jako ludzie o wyższym wykształceniu i kulturze towarzyskiej, łatwiej umieją odczuć i uwzględnić potrzeby uczestników swej wycieczki, niżby to mógł i umiał przewodnik góral. A i objaśnienia, jakich może o górach udzielić inteligentny „taternik“ bywają dokładniejsze, lepiej podane i łatwiejsze do przyswojenia sobie, niż podane przez górala.

Tylko

8.000 K.

kosztuje samochód **LAURIN & KLEMENT**, 12/14 HP. 4 cylindr, 4 szybkości w przód i jedna w tył, koła 760/90, 4 siedzeń, dach, 3 latarnie, generator, trąba z węzłem, blacha ochronna między stopniami. Inne typy: 18, 20/25, 25/32, 40/45 HP. — poleca:

Auto Central Garage „Star“ Kraków XII (Zwierzyniec) ul. Lelewela 1. 3.
Telefon Nr. 1500.

Tamże Skład wszelkich przyborów. — Stock Semperit. — Kupna okazyjne. — Wynajem samochodów.

Kończąc na tem obronę zbiorowych wycieczek krakowskiego Akad. Związku Sportowego przed zarzutami p. A. Uziembły, i uznając w zupełności, że podyktowane one były jedynie troską o dobro publiczne, spodziewam się, że nie zechce, podtrzymując je nadal, szkodzić Towarzystwu, które sam nazywa „instytucją poważną, mającą wielkie zasługi, prowadzącą i teraz owocną i pożyteczną pracę“. Mam także nadzieję, że i p. A. U. z „Naprzodu“ będzie dla nas na przyszłość pobłażliwszym,

Józef Grabowski,

przewodniczący krakowskiego Akad. Związku Sportowego,
członek zarządu Sekcji Turystycznej Tow. Tatrzńskiego.

Z TEATRU.

We czwartek wieczorem po przedstawieniu „Upiorów“ Ibsena w tutejszym teatrze, siedziałem na werandzie kawiarni z Adwentowiczem, wykonawcą roli Oswalda Alwina. Mówiłem z nim już niejednokrotnie w różnych czasach o tej postaci, jej charakterze i znaczeniu w dramacie, i teraz po świeżo odegranej sztuce, na ten temat znowu zesła rozmowa. — Adwentowicz nie jest człowiekiem, któryby przypadkowo, jak to mówią „żywiolowo“ (piękny wyraz, który zwykle głupstwo oznacza!) odtwarzał rolę w ten lub inny sposób bez uprzedniego wniknięcia we wszystkie jej fibry, i ocenienia stosunku jej do całości dramatu. Z takim człowiekiem o roli mówić można, można się z nim nawet sprzeczać, bo wie on zawsze dobrze co robi, i czego chce, i umie podać motywy swojego pojmowania danej postaci.

Są jednak dramaty, w których bardzo trudno określić punkt ciężkości, a nawet idźmy dalej: w których ten punkt ciężkości można przesuwac niemal dowolnie na tę lub inną z głównych postaci, lub też w tę lub inną sferę życia postaci tej samej. Jestto jednocześnie i zaleta i wada dramatu, świadczy bowiem o jego bogactwie wewnętrznym i... niedość zwartej, niedość jednolitej koncepcji. Do dramatu tego rodzaju należą niewątpliwie „Upiory“ Ibsena. Za oś tej sztuki uważa się na scenie zawsze postać Oswalda, a w tereotycznym ocenieniu jestto właściwie dramat matki jego, pani Alwing. W danym wypadku rozbieżność pochodzi stąd, że Oswald jest postacią sceniczną, po aktorsku, jako rola wdzięczniejszą i z tego powodu mniej lub więcej świadomie w teatrze na pierwszy plan wysuwaną. A nadto rola Oswalda w konsekwencji najlepszym bywa powierzana aktorom, a jakie to ma znaczenie niech służy za przykład fakt, że były śpiewak, obecnie wybitny aktor włoski Fumagalli, grając rolę Heroda w „Salome“ Oskara Wilde'a wysunął tę postać swym talentem tak na pierwszy plan, że samą Salomezaledwie można było przy nim zauważyć. Chciałbym widzieć kiedy wybitną aktorkę, naprawdę wielką, tragiczną aktorkę (jakich zresztą u nas brak) w roli pani Alwing; pewien jestem, że wtedy dramat na scenie nowe by zyskał walory.

Mówiliśmy o tem wszystkim z Adwentowiczem, ale głównie rozmowa obracała się około samej postaci Oswalda. Jak ją pojmować, jak odtwarzać? Jeden z największych aktorów współczesnych w Europie, niezrównany Ermete Zacconi, którego kilkakrotnie w tej roli widziałem, nie troszczy się poprostu wcale o dramat Ibsena, lecz wyzyskuje pole do niesłychanego mistrzowskiego popisu, jakie rola następcza, dając typ patologiczny, beznadziejną grozą przytłaczający. Ludzie patrząc na niego mdleją w teatrze, ale nie dramatu jest zerwana: nie mamy dość współczucia dla człowieka, który odrazu w oczach naszych jest skazany, bo w możliwość innej dłań przyszłości mimo słów jego

nie wierzymy, — trudno nam rozumieć zaślepienie matki, która na tym żywym trupie początkowo nadzieje swe buduje, a nadewszystko dziwi nas u samego Oswalda w słowach Ibsena wyblaskująca tęsknota za życiem, za pracą...

Adwentowicz tak daleko nie idzie. Poświęcając wiele uwagi patologicznej stronie roli i mając ją bądź co bądź za dominantę, stara się przecieź ocalić linię psychicznego tragizmu złamanego życia, o ile to wogóle na tle patologicznem jest możliwe. Postać Oswalda nie jest u niego tak brulalnie pojęta jak u Zacconiego, ale zarazem mimo wszystko nie tak jednolita. Niedostatki dramatu z przełożonym środkiem ciężkości na osobę Oswalda, wychodzą tutaj na jaw. Czy nie możnaby — pomijając na razie panią Alwing — ratować oswaldowskiego dramatu w sztuce Ibsena kosztem zaparcia się ze strony aktora, aby nie iść drogą „najmniejszego oporu“, którą w tym wypadku jest ponętne dla wirtuoza wysunięcie na pierwszy plan strony patologicznej? Ma tę myśl Adwentowicz, który jak każdy prawdziwy artysta, nie zadawała się tem, co stworzył, lecz pragnie iść naprzód.

— Gdyby wziąć za główny motyw tęsknotę za życiem, — mówił do mnie, — gdyby pokazać człowieka żywego jeszcze a bojącego się swej nieuchronnej choroby jako czegoś obcego, wydobyć na wierzch wszystkie załamania, całą rozpaczliwą walkę z przychodzącymi w pewnych momentach stanami patologicznymi i tak w oczach widza zdruzgotać w końcu przepiękne naczynie łaski bożej, zamiast im odrazu pokazywać łachman ludzki z trzymającą się jeszcze co najwyżej tu i ówdzie nitką złotą?

Tak, to byłaby myśl wielka, godna wielkiego artysty. Ale i trudna, do urzeczywistnienia nieskończenie trudniejsza niż dokładne wystudiowanie i odtworzenie okazu patologicznego. — Wprawdzie w ten sposób postać Oswalda byłaby jeszcze mniej jednolita, ale czyż to można uważać za zarzut? Czyż w dramacie wogóle bywają postacie „jednolite“ oprócz tych, których dramat właściwie nie dotyczy, lecz tylko obok nich przechodzi? Czyż dramat się nie dzieje w duszy człowieka i czyż nie polega na tem, że ta dusza zmienia się, załamuje, pęka...?

Jerzy Żuławski.

Wiadomości bieżące.

Liczba osób którzy bawili względnie bawią w Zakopanem od 1 stycznia b. r. wynosi 7325, t. j. o 234 osób mniej, niż zeszłego roku o tej samej porze.

Karota. Otrzymaliśmy od jednego z gości list, z którego treścią zgadzamy się i dlatego podajemy go do publicznej wiadomości: „Od szeregu lat przyjeżdżam do Zakopanego, zwykle w letnich miesiącach, trochę się leczę, trochę bawię, a kochając Tatry i Zakopane, biorę udział w tutejszem życiu publicznem, jeśli już nie inaczej, to przez należenie do miejscowych Towarzystw kulturalnych i Instytucji humanitarnych. Rozumiem, że w miejscowości tworzącej się dopiero i kształtującej się jak nasze Zakopane, każdy obowiązany jest prócz opłacenia obowiązującej, a niskiej zresztą w porównaniu z zagranicznymi, taksy klimatycznej, przyczynić się czy to pracą, czy datkiem, do podniesienia tej naszej „stolicy letniej“. Zakopane jest własnością nie kraju, ale całego naszego narodu i dlatego ma ono niezaprzeczone prawo podatek taki, chociażby maleńki, od każdego ściągnąć. Nie uchyla się też chyba nikt od złożenia jakiejś takiej ofiary na cele miejscowe, a oprócz tego wypadnie przecieź od czasu do czasu dać coś także na cele zamiejscowe ogólne, narodowe. I na to zgoda. W tym jednak roku mamy tego wszystkiego za wiele. Bieda ogólnie nas trapiąca, wypróżniła zapewne kasy wszystkich dobroczynnych i humanitarnych Stowarzyszeń i dlatego to

szukają one w kieszeniach przybyłych ratunku — ale doszło do tego, że ci przybyli zaczynają się skarżyć i sarkać. „Tych dobrych celów” spadła na Zakopane w obecnym sezonie taka mnogość, że ani w domu nie ma się chwili spokoju, ani na ulicę spokojnie wyjść nie można. Czy nie za wiele tych składek, tych dni kwiatkowych, tych skarbonek, tych stolików? Dzień kwiatka uznano ogólnie w Europie za dochód towarzystw walczących z gruźlicą i dlatego przyjęło sympatycznie w roku zeszłym urządzenie tego „dnia” dla kasy tutejszej „Pomocy Bratniej”. Ależ w tym roku cztery z rzędu niedziele są wyznaczone jako dni kwiatkowe! W ubiegłą niedzielę dwa równocześnie Koła Tow. Szkoły Ludowej urządziły przedsiębiorstwa, a afisze zapowiadają cały szereg innych na bliższe i dalsze. Snują się też po domach co chwila zakonnice, to braciszki, to damy strojne, to mniej strojni panowie, tu rzuć coś do puszeki, tam kup bilet, ówdzie los na zegarek. Sprawy te należy jakoś uporządkować i zorganizować. Nie wiem, do kogo to należy, ale może Komisya klimatyczna, której obowiązkiem udogadniać i uprzyjemniać pobyt gościom w uzdrowisku, winna ująć w swoje ręce organizację wszelkich przedsiębiorstw przynajmniej o tyle, by wszelkie komitety do niej się naprzód o pozwolenie zbierania składek, czy urządzania przedsiębiorstw zgłaszały. Wiedząc z góry, ile, jakiego rodzaju i na jakie cele będą one urządzane, zaprowadzi może w nich pewien ład, porządek, a przedewszystkiem ilość ich ograniczy. W interesie gości, ich spokoju, a wreszcie kieszeni, słów tych kilka przesyłam Szan. Redakcyi do dowolnego użytku i wyrazy poważania łączę“

Ks. Dr. Fr. Stam.

Na doróżkarzy napływają ciągle skargi. O regulaminie nowym nic nie słycać, a jesteśmy świadkami codziennych nadużyć i lekceważenia sobie przez nich publiczności. Wieczorami i nocami nie używają latarni i to nie tylko właściciele furek, ale nawet i powozów.

Równia krupowa przepadła! Wydział krajowy, rozstrzygając rekurs Dra Józefa Żychonia, członka rady gminnej i lekarza Stacyi klimatycznej przeciw zabudowaniu Równi krupowej, uchwalonemu przez Radę gminną, a zatwierdzonemu następnie przez Wydział powiatowy w Nowym Targu, rekurs ten odrzucił. Sprawie tej, tak dla przyszłości uzdrowiska ważnej, poświęcimy osobny artykuł.

Śp. Anna z Bołoz Antoniewiczów-Osiecimska po długich cierpieniach zmarła w Zakopanem w dniu 22. lipca.

Była to osoba wielkiego serca i umysłu. Gdy z powodu nieuleczalnej choroby podkopanego zdrowia, zamieszkała w Zakopanem, nie chciała pozostać bezczynną i obojętną na biedę i nędzę ludzką; zaraz też za jej głównie staraniem, powstało Towarzystwo dobroczynne pod wezwaniem Św. Salomei i pomyślnie, przez lat blisko 9 aż do obecnej chwili, rozwijało się, pod jej dzielnym i rozumnym przewodnictwem.

Energiczna, czynna, niestrudzona gdy chodziło czy to o doraźną pomoc czy o przysporzenie środków materialnych, na utrzymywanie biednych obarczonych liczną rodziną, na leczenie lub umieszczanie w szpitalu chorych, na oddawanie do Zakładów wychowawczych chłopców i dziewcząt i zabezpieczenie im w ten sposób przyszłości.

Ubodzy tracą w Niej czułą matkę i opiekunkę, Towarzystwo zaś Św. Salomei, dzielną Przewodniczącą całym sercem i duchem zbożnej sprawie oddaną.

Cześć jej zacnej pamięci!

Zaniedbany pomnik. Otrzymałszy następujące pismo: „Zwiedzając stary cmentarz grzebalny w Zakopanem, zauważyłem na nim w 40—50 krokach od bramy przy ścieżce, opuszczony pomnik, składający się z kilku kawałków piaskowca i żelaznego krzyża na kolumnie. Przed kolumną, prawie że leży płyta, zarośnięta trawą i częściami zapadła w ziemię. Pomnik otaczają baryery,

żelazne umocowane w 6 słupach kamiennych. Na płycie, o której mówiłem wyżej, istnieje napis: „Wieczny odpoczynek braciom, niewinnie zamordowanym w Warszawie i Wilnie 1861 r.” Na kolumnie są i inne napisy. Pomnik ten (ciekawy rzecz, za czyją inicjatywą i kiedy postawiony) przypomina bolesną lecz zarazem i wzniosłą chwilę z życia narodu naszego. Wymaga on pewnej opieki: 1) 2 słupki kamienne wyszły z pionu, dlatego żelazne pręty wypadły i mogą być nawet skradzione; 2) płytę z powyższym napisem trzeba by wstawić bliżej samej podstawy pomnika i więcej prosto, aby łatwiej można było odczytać cel pomnika i 3) odświeżenia i pomalowania. Uprzejmie proszę Szan. Redakcyę o poruszenie tej sprawy. Nasz obowiązek ratować wspomnienia przeszłości.

Z poważaniem

Al. Gol. z Lubel.

Z teatru. Ruchliwa dyrekcyja naszego teatru zaangażowała na kilka występów p. Irenę Solską, która po raz pierwszy wystąpi w wtorek 30 b. m. w doskonałej komedyi Manghama „Lady Frederick” w roli tytułowej, którą zalicza do swych najlepszych kreacyi.

Ulubieniec naszej publiczności p. K. Adwentowicz wystąpi w bieżącym tygodniu dwa razy, w czwartek w „Ojcu” Strindberga i w niedzielę we „Wrogu ludu” Ibsena, w którym odtwarza rolę tytułową.

Długo oczekiwana nowość „W gołębniku” kom. I. Nikorowicza ukaże się wreszcie w sobotę 3. sierpnia w doborowej obsadzie.

W rolach głównych* wystąpią panie: Czajkowska, Wostrowska, Górka, Samper, Mrozowicka i panowie: i Boński, Cudnowski, Dębowicz, Sarnowski, Czerski i inni.

Repertuar naszego teatru:

Wtorek 30 lipca b. r. „Lady Frederick”, komedya Manghama. Pierwszy występ gościnny Ireny Solskiej.

Czwartek 1 sierpnia „Ojciec”, sztuka Strindberga. Występ gościnny Karola Adwentowicza.

Sobota 3 sierpnia „W gołębniku”, komedya Ign. Nikorowicza (nowość).

Niedziela 4 sierpnia „Wróg ludu”, sztuka w 5 aktach H. Ibsena. Występ gościnny K. Adwentowicza.

Nowa taryfa doróżkarska.

I. Zakopane dzieli się na dwa obwody, czyli okręgi.

A. 1. obwód to środek Zakopanego: od pomnika Chałubińskiego do szpitala, do końca ulicy Kościeliskiej i do piekarni na Kasprusiach, — a do niego wlicza się wszystkie domy po obu stronach tych ulic położone, jakoteż domy położone przy ulicach i przecznicach, z tych głównych ulic wychodzących.

B. 2. obwód to obszar Zakopanego, poza I. obwodem aż do granic Stacyi klimatycznej statutem jej określonych, (osobno uwzględnia taryfa wycieczki).

II. Ceny oznaczono zasadniczo trzy, t. j. 1) dla wózków jełnokonych, 2) powozików jednokonych i wózków dwukonych i 3) dla powozów dwukonych.

III. Za czas nocny uważa się: od 1 października do końca lutego czas od 6-tej wieczorem do 6-tej rano, od 1 marca do końca września czas od 10-tej wieczorem do 6-tej rano. Za jazdę w nocy dopłaca się do taryfy 20 hal.

Przy sankach i wózkach ma woźnica w zimie mieć latarkę na piersiach.

IV. Przy jeździe „na czas” nie uwzględnia się podziału na okręgi. 10 minut czekania nie ulega opłacie, czas nie dochodzący 15 minut liczy się za 15 minut tak jazdy jak czekania.

Za każdy większy pakunek ponad 50 kilo opłaca się 30 h.

V. Sanki wykłęk mają także furki, sanki wyścielane z futrzanym fartuchem jak powozy.

VI. Jazda na dworzec ulega zwykłej opłacie. — Jazda z dworca ulega tej samej opłacie w dzień i w nocy.

ZA JAZDĘ	Furka 1-konna		Powozik 1-konny lub furka 2-konna		Powóz 2-konny	
	K	h	K	h	K	h
I. a) W jednym obwodzie — kurs	—	50	—	70	1	20
b) Z jednego obwodu do drugiego — kurs	—	70	1	—	1	80
II. Z dworca do I. obwodu	—	70	1	—	1	80
Z dworca do II. obwodu	1	—	1	80	2	50
III. Jazda na czas, za każdy kwadrans jazdy lub czekania	—	50	—	70	1	20
IV. Wycieczki: 1) Kuźnice, Jaszczurówka, Leśniarka, Olcza, Strążyska tam lub z powrotem	1	40	2	—	3	20
z czekaniem 1-godz. i z powrotem	2	—	3	—	4	—
2) Sanatorium, Poronin tam lub z powrotem	1	80	2	50	3	80
z czekaniem 1-godz. i z powrotem	2	50	3	50	5	—
3) Kościeliska tam i z powrotem z 3-g. czekaniem a) do restauracji b) do Pisanej	5	—	7	—	12	—
4) Wodospady tam lub z powrot. Tam i z powrotem 1 dnia	6	—	9	—	14	—
5) Morskie Oko tam lub z powrot. Tam i z powrotem 1 dnia	8	—	12	—	16	—
6) Dolina Chochołowska tam i z powrotem 1 dnia (do Starobociańskiej)	10	—	14	—	18	—
7) Nowy Targ tam i z powrotem 1 dnia	10	—	16	—	20	—
	12	—	18	—	24	—
	12	—	18	—	24	—
	6	—	9	—	14	—

UWAGI: Rogatki należą do gościa.

Inne miejscowości, według umowy.

Furka 1-konna i powóz 1-konny mają obowiązek wziąć w miejscu 3 osoby dorosłe, na wycieczki zaś 2 osoby dorosłe i 1 dziecko.

Furka 2-konna i powóz 2-konny mają obowiązek wziąć 4 osoby.

Dwoje dzieci liczy się za jedną dorosłą osobę.

NADESŁANE.

PRYWATNE GIMNAZYUM REALNE Z INTERNATEM W ZAKOPANEM

o rozszerzonym planie gimnazyów galicyjskich.

Z dniem 1 września 1912 otwarta klasa I. i II. Z zakresu klas wyższych kursa przygotowawcze.

Zgłoszenia przyjmuje i informacyj udziela Dr B. Gofron. Zakopane. Willa Szarotka.

MAGAZYN FUTER

Stanisława Wrońskiego Synów

Kraków, Plac Szczepański Nr. 2

poleca futra w wielkim wyborze.

PIERWSZORZĘDNA PRACOWNIA.

Hotel i Restauracya „Staszeczkówka“

Zakopane, Krupówki 15.

Pokoje słoneczne i suche. — Oświetlenie elektryczne. Kuchnia doskonała. Powozy i landa na miejscu. Bilard piramidkowy.

CENY PRZYSTĘPNE.

Nauczyciel wyższych kursów naukowych w Warszawie
udziela lekcji
języka angielskiego.

Wiadomość w WILLI „WARSZAWIANKA“.

Zakopane, ul. Kościeliska willa „Orla“.

Pensyonat St. Węclewskiej przeniesiony z willi Warty.

Pokoje wygodne, słoneczne z widokiem na góry, z werandami oszklonemi.

Geny umiarkowane.

Geny umiarkowane.

Szkoła prywatna

K. Praussa

w Zakopanem.

Zapisy do szkoły i internatu przyjmuje oraz wszelkich wyjaśnień udziela Zarząd. Biuro otwarte codziennie prócz świąt i niedziel od godz. 3-ciej do 4-tej p. p. przy ulicy Przecznicza L. 23.

LISTA GOŚCI

od dnia 18 lipca do 25 lipca 1912 roku.

Anczyc Władysław
Adamkiewicz Sylwia
Arvay Władysław
Abramowski Edward
Antoniewicz Jan
Abramowicz Józefa
Adwentowa Marya

Kraków
Warszawa
Kraków
Stefanin
Przemysłany
Lwów
Stary Sącz

H. Sport
Grabówka
Sienkiewicza 27
Ogrodowa 4
Czarno Staw
H. Kuliga
Gerlach

Arcimowicz Józef z żoną	Rosya	H. Stamary	Dąbrowska Marya z rodz.	Król. Polskie	Smereczana
Asterblum Zofia	Warszawa	Klemensówka	Dawidson Ignacy	Król. Polskie	H. Morskie Oko
Ajdukiewicz Dr. Józef Witold	Lwów	Klemensówka	Debissat Lydja	Sosnowiec	H. Warszawski
Banasinski Dr. Zygmunt	Warszawa	Czarny Staw	Dwernicki Zdzisław	Stryj	Litwinka
Braunowa Olga z rodz.	Kraków	Szopenówka	Deichel Dr. Izydor z rodz.	Kraków	Chowanna
Bąkowski Edmund	Kraków	H. Kuliga	Drewnowski Jerzy z żoną	Strzemieszycze	H. Morskie Oko
Baczyńska Marya	Kraków	Wanda	Dębicki Jan	Sambor	H. Turystów
Blankstein Gusta z córką	Kraków	Królewianka	Denysiuk Mikołaj	Lwów	Jolanta
Bauowa Lola z rodziną	Kraków	Smereczana	Dendera Józef	Warszawa	H. Stamary
Bauowa Helena	Kraków	Smereczana	Demetrowa Helena	Lwów	Klemensówka
Barski Józef	Kraków	Staruszek	Denderowa Stanisława z syn.	Grodno	Jordanówka
Bartoszewski Władysław	Prohobycz	Pomoc Bratnia	Diehlówna Jadwiga	Warszawa	Obrochtówka
Bąkowski Stefan	Poznań	H. Kuliga	Diamond Hugo	Rzeszów	Anielówka
Bartel Dr. Eugeniusz z żoną	Lwów	H. Turystów	Dziubczyński Dr. Franciszek		
Brattel Helena	Lwów	Jasna	Ksawery	Kraków	Wanda
Barański Stefan	Lwów	Z. Dra Chramca	Dzieduszycki hr. Stanisław	Kraków	H. Stamary
Blatt Dr. Gustaw	Lwów	H. Warszawski	Dobrzański Hubal Dr. Piotr		
Balonowa Helena z synem	Tyczyn	Konstantynów.	z synem	Kraków	H. Turystów
Balińska Anna z córkami	Podgórze	Chramcówki	Domaniewska Marya	Zytomierz	Z. Dra Chramca
Brandtowa Stefania	Bochnia	Bystre 10	Drohojowska hr. Bronisława		
Braun Cecylia	Bochnia	Braun	z synem	Cieszacín	Z. Dra Chramca
Błaszczynski Antoni	Częstochowa	H. Morskie Oko			
Baronówna Leonia	Sanok	Zakątek			
Branikowa Marya	Odessa	Janina			
Barańska Karolina	Nowy Sącz	pod Gubałówką			
Bańkowska Józefa	Jekaterynostaw	Łubień			
Bednarski Stanisław	Częstochowa	pod Sobieskim			
Beszyżanka Emilia	Głogów	Borek			
Bernadzikiewicz Eugenia z brat.	Jaworzno	Kościeliska 77			
Brzeska Agnieszka	Poznań	H. Morskie Oko			
Berski Berson Stanisław	Warszawa	Kościeliska 74			
Brzechffa Tomasz	Czerniowce	Kościeliska 74			
Brzechffa Stanisława	Czerniowce	H. Morskie Oko			
Benkowski Konstanty	Ameryka	H. Morskie Oko			
Biechoński Jan	Lwów	Zakrzówek			
Biegańska Stefania z córką	Tarnów	Zagórze			
Bilińska Anna	Kraków	Krupówki 51			
Bizoń Józef	Lwów	H. Kuliga			
Bizoń Mieczysław	Berlin	Zagórze			
Bieliński Kazimierz z żoną	Sosnowiec	Krupówki 272			
Bochnakiewicz Ludwik z rodz.	Kraków	Podlesie			
Borejszanka Marya	Warszawa	Janina			
Brzozowski Jan	Warszawa	Konstantynów.			
Brzozowski Franciszek	Urzędów	Imperial			
Bobek Wanda	Kraków	Imperial			
Bobek Kazimierz z żoną	Kraków	Piotrkowianka			
Bobrowska Augusta	Kijów	Kujawianka			
Bogatyński Zygmunt z żoną	Kraków				
Bobrowski Karolko Dr. Leonard					
z rodz.					
Bordzińska Marya	Rosya	Za Bramką	Dobrowolska Wanda	Piotrków	Przecznica 23
Borowski Józef Wydzga z żoną	Warszawa	Piotrkowianka	Dobrzańska Marya	Jarosław	Orla
Bogdanowicz Kazim. i Jadwiga	Lwów	pod Sobieskim	Dominikowski Klemens	Noworadomsk	Staszczkówka
Buszówna Wanda	Lwów	Jordanówka	Dobiecki Dr. Stanisław z rodz.	Lwów	Klemensówka
Bugówna Józefa	Grodno	Łomnica	Dobrowolski Michał	Radłowice	Jolanta
Bruśnicki Feliks z rodz.	Lwów	Sobczakówka 5	Dudek Franciszek	Górka	Pomoc Bratnia
Bukowiecka Hanna	Kalisz	Szałas	Drużyński Dr. Wacław z rodz.	Kraków	Skibówka 18
Burzyński Dr. Alfred	Warszawa	Z. Dra Chramca	Dyga Łucyusz	Lwów	Pomoc Bratnia
Budziński Aleksander	Lwów	Z. Dra Chramca	Dymowski Stefan z żoną	Warszawa	Fortunka
Budziński Aleksander z rodz.	Moczerady	Z. Dra Chramca	Eisenbachówna Regina	Kraków	Filochówka
Butlar Aleksander z rodz.	Mińsk	Schron. Naucz.	Eminowicz Zofia z rodz.	Kraków	Ciągówka
Bryła Alfred	Schodnica	Turnia	Englisz Jan z synem	Kraków	Jagiellońska 2
Cachel Wojciech	Kraków	Jolanta	Ettingerówna Lea	Borysław	Z. Dra Chramca
Callier Oskar	Kraków	H. Morskie Oko	Elsner Dr. Józef z rodz.	Rzeszów	Przecznica 15
Cedzyński Eugeniusz z żoną	Kraków	Fortunka	Ellenberg Zygmunt z synem	Jarosław	Z. Dra Chramca
Celnikówna Karolina	Lwów	pod Sobieskim	Eichhorn Izydor	Kraków	H. Centralny
Ciepliński Józef	Kraków	Gubałówka 1156	Franke Jan	Lwów	Szałas
Csilik Dr. Bronisław	Warszawa	Z. Dra Chramca	Fanorowa Helena	Łańcut	Imperial
Ciołkosz Kasper z rodz.	Tarnopol	H. Turystów	Felczerkowa Marya	Lublin	Chłabówka
Cichańska Eleonora z 42 kole-	Tarnów	H. Kuliga	Flemingerówna Olga	Tarnopol	Przecznica 5
żankami			Felczyński Stefan	Kraków	Mimoza
Colonius Ernestyna z córką	Galicja	Zakątek	Fertner Zofia	Lwów	Gerlach
Cywińska Janina	Biała	H. Turystów	Freylich Sara, Fela, Józef	Kraków	Kościeliska 51
Chełmiński Jan z rodz.	Lwów	Kościeliska 51	Fischer Dr. Stefan z rodz.	Królewiec	H. Morskie Oko
Cheller Pani	Jaworów	Kościeliska 72	Fischer Dr. Ludwik	Lwów	Gerlach
Chmura Kazimierz	Przemysł	do Rojów	Filasiewicz Klaudyusz z rodz.	Lwów	Orla
Chmielakówna Karolina	Tarnów	H. Kuliga	Fiszeryówny Alicya i Stefania	Łódź	Z. Dra Chramca
Chęłchowski Dr. Kazimierz	Stary Sącz	Nowotarska 11	Fulman Eugeniusz i Stanisław	Częstochowa	pod Gubałówką
Chodónowa Wiera	Warszawa	Konstantynówk.	Ganszer Mieczysław z rodz.	Biała	H. Sport
Chomiak Eleonora	Petersburg	H. Morskie Oko	Grzanowski Tadeusz	Kraków	H. Morskie Oko
Czubalska Zofia z córką	Lwów	pod Sobieskim	Grabowski Wacław	Kraków	H. Morskie Oko
Czechowski Władysław	Warszawa	Szopenówka	Grabowski-Goetzendorf L. z ż.	Kraków	H. Morskie Oko
Czechowski Władysław	Sosnowiec	Kościelna 2	Gładyszówna Aleksandra	Berlin	światlana
Czernecka Stefania	Kalinów	H. Kuliga	Gajzler Aleksander	Gniezno	Szałas
Czyżewska Eugenia	Sambor	Szkolna 8	Grabowska Anna z córką	Niwka	H. Morskie Oko
Czarnecki Mieczysław	Kraków	H. Turystów	Głębocka Marya	Wieliczka	Murań
Czartoryski ks. Kazimierz	Kraków	Kmicic	Głębocka Janina	Kraków	Saryusz
Czerny Schwarzenberg Dr. St.	Kraków	H. Stamary	Gembarzowski-Habdanek Sta-	Kraków	Krzepiówka 1207
Czajkówna Marya	Kraków	Z. Dra Chramca	nisław z córką	Częstochowa	Marya
Danek Józef	Nowiny	Schron. Naucz.	Gębala Karol	Kraków	H. Morskie Oko
Daniec Bronisław	Myślenice	H. Sport	Grinbaum Mieczysław	Paryż	Hoza
	Kraków	Jordanówka	Gwiądowski Stern Egon	Berlin	Orla
			Gottlieb Sabina z synem	Drohobycz	Wzlot
			Gołkowska Józefa z rodz.	Warszawa	Klemensówka

Parcele budowlane

w Zakopanem, przy ul. Chałubińskiego, front między Dorą a Zbyszkim i za potokiem, w obszarze około 2 1/2 morga, z drzewostanem, zaraz tanio do sprzedania w całości lub **pojedyncze parcele**. Drogę od ul. Chałubińskiego i most przez potok zbuduje właściciel w jesieni b. r.

Blizszych wyjaśnień udzieli

p. Rozmus, willa Jordanówka.

Dobrowolska Wanda	Piotrków	Przecznica 23
Dobrzańska Marya	Jarosław	Orla
Dominikowski Klemens	Noworadomsk	Staszczkówka
Dobiecki Dr. Stanisław z rodz.	Lwów	Klemensówka
Dobrowolski Michał	Radłowice	Jolanta
Dudek Franciszek	Górka	Pomoc Bratnia
Drużyński Dr. Wacław z rodz.	Kraków	Skibówka 18
Dyga Łucyusz	Lwów	Pomoc Bratnia
Dymowski Stefan z żoną	Warszawa	Fortunka
Eisenbachówna Regina	Kraków	Filochówka
Eminowicz Zofia z rodz.	Kraków	Ciągówka
Englisz Jan z synem	Kraków	Jagiellońska 2
Ettingerówna Lea	Borysław	Z. Dra Chramca
Elsner Dr. Józef z rodz.	Rzeszów	Przecznica 15
Ellenberg Zygmunt z synem	Jarosław	Z. Dra Chramca
Eichhorn Izydor	Kraków	H. Centralny
Franke Jan	Lwów	Szałas
Fanorowa Helena	Łańcut	Imperial
Felczerkowa Marya	Lublin	Chłabówka
Flemingerówna Olga	Tarnopol	Przecznica 5
Felczyński Stefan	Kraków	Mimoza
Fertner Zofia	Lwów	Gerlach
Freylich Sara, Fela, Józef	Kraków	Kościeliska 51
Fischer Dr. Stefan z rodz.	Królewiec	H. Morskie Oko
Fischer Dr. Ludwik	Lwów	Gerlach
Filasiewicz Klaudyusz z rodz.	Lwów	Orla
Fiszeryówny Alicya i Stefania	Łódź	Z. Dra Chramca
Fulman Eugeniusz i Stanisław	Częstochowa	pod Gubałówką
Ganszer Mieczysław z rodz.	Biała	H. Sport
Grzanowski Tadeusz	Kraków	H. Morskie Oko
Grabowski Wacław	Kraków	H. Morskie Oko
Grabowski-Goetzendorf L. z ż.	Berlin	światlana
Gładyszówna Aleksandra	Gniezno	Szałas
Gajzler Aleksander	Niwka	H. Morskie Oko
Grabowska Anna z córką	Wieliczka	Murań
Głębocka Marya	Kraków	Saryusz
Głębocka Janina	Kraków	Krzepiówka 1207
Gembarzowski-Habdanek Sta-		
nisław z córką	Częstochowa	Marya
Gębala Karol	Kraków	H. Morskie Oko
Grinbaum Mieczysław	Paryż	Hoza
Gwiądowski Stern Egon	Berlin	Orla
Gottlieb Sabina z synem	Drohobycz	Wzlot
Gołkowska Józefa z rodz.	Warszawa	Klemensówka

Górska Janina	Warszawa	Szopenówka	Karczowa Emilia z rodz.	Kraków	Harenda
Godzicki Jan	Kraków	H. Centralny	Kabarowski Michał	Sambor	Chramcówki
Gorzędowski ks. Franciszek	Król. Polskie	H. Morskie Oko	Karpiński-Cyga Dr. Zygmunt	Czerniowce	Z. Dra Chramca
Gorzeńska Józefa	Król. Polskie	Ostoja	Klein Zofia	Lublin	na Kotelnicy
Grossowa Janina	Kraków	Królewianka	Kłębkowski Kazimierz	Kraków	Zakrzówek
Góra Paweł	Śląsk austr.	Staszczkówka	Kleszczyński Stanisław Feliks	Przemysłany	Czarny Staw
Goetel Ferdynand	Wiedeń	H. Kuliga	Kremler Gustaw	Kraków	Imperial
Gutwein Jerzy	Petersburg	Liliana	Kestenbaum Meier	Podwołoczyska	Borek
Gustawski Kazimierz	Piotrowiec	Zacisze	Kellenbrünówna Sabina	Lwów	Dora
Gryłówna Władysława	Tarnów	Sobczakówka 5	Kleinschnitz Franciszek z żoną	Praga	Jordanówka
Habaś ks. Franciszek	Szczurowa	Szkolna 10	Klipperowa Franciszka z rodz.	Kraków	Szkolna
Hałaciński Zygmunt z rodz.	Lwów	Klemensówka	Kiełkiewicz Mieczysław	Łódź	H. Morskie Oko
Hamburger Gustaw	Biała	H. Sport	Kieler Janina	Kalisz	Jordanówka
Haze ks. Antoni	Zyrardów	H. Turystów	Kirsch Zygmunt	Kraków	Zywiezańskie
Handwerk Salomea	Kraków	Braun	Kolanowska Wanda	Poznań	Szałas
Handwerk Elżbieta	Kraków	Braun	Kogut ks. Józef	Pantalowce	Z. Dra Chramca
Hertz Michał	Warszawa	Promienna	Kozniar Wiktor	Kraków	H. Centralny
Heilwich Władysław	Kraków	Osobłta	Kowalska Gabryela	Wilno	H. Morskie Oko
Hellmann Jan z żoną	Radom	Hoża	Kostecki Franciszek	Kraków	H. Sport
Helmówna Wanda	Kraków	Wójtówka	Koźmińska Wiktoria z córką	Kraków	Kasprucie 18
Henkel Aleksander z żoną	Warszawa	Z. Dra Chramca	Kozlakowski-Korwin Stanisł.	Lwów	pod Sobieskim
Hernball Dr. Adolf	Lwów	Braun	Krogulski-Klee Stanisław	Lwów	pod Sobieskim
Hermanówna Stefania	Rudki	Schron. naucz.	Köhler Janina	Lwów	Krupówki 66
Horowitz Marya	Kraków	Stara Polana 783	Krówczyński Zbigniew	Lwów	Z. Dra Chramca
Horniakiewicz Julia	Przemysł	Za Bramką	Knorek Jan	Kraków	Bystre
Honic Karol	Kraków	Nowotarska 10	Kotzian Bolesław z żoną	Jarostaw	Przecznica 31
Hodża Sasa	Gradacaj	H. Sport	Kotnarowski Jan z żoną	Łomża	Nieczuja
Hodoly Stanisław z córką	Przemysł	Rynek	Kornblum Felicya i Bronisława	Kraków	Nosal
Ichheiser Helena z synem	Kraków	Modrzejówka	Kossak Wojciech	Kraków	H. Stamary
Iwanowska Emilia	Petersburg	Modrzejówka	Kossak Jerzy z żoną	Kraków	H. Stamary
Iskrzycka Klementyna z rodz.	Kraków	Smereczana	Korasadowicz Józef	Siedliska	Z. Dra Chramca
Ingardenowa Olga	Lwów	Z. Dra Chramca	Kołodowska Aleksandra	Będzin	Gładka
Iwanow Włodz. Wiera i Wanda	Rosya	Modrzejów	Kosakiewicz Eleonora	Zubsuche	Jolanta
Jarzębowska Marya	Kraków	Saryusz	Kuczynski Ludwik	Lwów	H. Morskie Oko
Janiów Piotr	Sambor	H. Kuliga	Kutner Franciszka	Warszawa	Grabówka
Jakubowska Romana	Sambor	Bogdanówka	Kusz Tadeusz	Kraków	Kościeliska 25
Jankowska Władysława z rodz.	Lwów	Zywiezańskie	Kuchcińska Aniela	Kraków	Jasna
Jarmiński Dr. Franciszek z ż.	Pabianice	H. Warszawski	Kuncowski Jan	Bogumin	Staszczkówka
Jabłonowski Roman	Kraków	H. Morskie Oko	Kupcówna Marya	Kraków	Kościeliska 40
Jaśkiewicz Antonina	Tarnów	Kasprucie 41	Kurzbauer Artur	Mor. Ostrawa	Nieczuja
Janik Dr. Michał	Lwów	H. Morskie Oko	Kunicki Władysław	Lublin	Kmicic
Jagiełło Jan	Wierzniewce	Hoża	Lamparska Jagwiga z rodz.	Radom	Podlasie
Janicki Władysław	Rzeszów	Marya	Launer Władysław Edward	Kraków	H. Kuliga
Jaworski Dr. Henryk	Lwów	Orla	Łaba Stanisław	Lwów	Klemensówka
Jasiewicz Józefa	Lwów	Szkolna	Lange Zofia	Warszawa	Saryusz
Jagniątkowska Magdalena	Paryż	Szałas	Lewandowskie Aniela i Amelia	Warszawa	Strążyska
Jarosz Walenty	Lwów	Zakątek	Leser Dr. Maks	Kraków	Imperial
Janowski Włodzimierz	Kraków	H. Kuliga	Łękwaska Stanisława z rodz.	Kraków	Kościeliska 40
Jaworski Józef z rodz.	Warszawa	H. Warszawski	Lewartowski Dr. br. Adam	Kraków	H. Morskie Oko
Jaroszyński Tadeusz	Warszawa	H. Morskie Oko	Lewicki Dr. Jan z żoną	Wiedeń	Klemensówka
Jelska Klara	Zakopane	Słoneczna	Lewicki Dr. Witold z rodz.	Siedliska	Z. Dra Chramca
Jedwabnicki Rudolf	Lwów	Ogrodowa 4	Lewandowski ks. Piotr	Szcepanów	Szkolna 10
Jeziorkowski Waleryan z rodz.	Dzikowiec	Marya	Ledochowska hr. Paulina	Kraków	Łubień
John Otylia	Lwów	Kasprucie 18	Ledochowska hr. Sefina	Lipnica	Łubień
Jurasińska Jadwiga	Biała	Staszczkówka	Leszczyński Dr. Edward	Kraków	H. Stamary
Judejko Władysław	Warszawa	Marya	Lenz Jakób z żoną	Wiedeń	Kościeliska 40
Justh Ludwik	Budapeszt	H. Stamary	Leszczyńska Teresa	Biały Kamień	Leśniakówka
Knaup Gustaw z żoną	Warszawa	H. Morskie Oko	Lindenfeld Regina z siostrami	Łódź	Obrochtówka
Karczewska Zofia	Piotrków	Przecznica 23	Lipońska Włodzimierzowa z r.	Kraków	Krupówki
Kasiński ks. Stanisław	Dąbie	H. Warszawski	Lipski Stanisław	Kraków	Jolanta
Karpińska Stanisława	Krzaczkówka	Sas	Lifke Wanda	Warszawa	Dworek
Krauz Ignacy	Krosno	H. Sport	Libeskindówna Marya	Kraków	Wanda
Krajewski ks. Alfons	Zator	Łubień	Libeltówna Marya	Warszawa	H. Rport
Kammer Eugenia	Podgórze	Bystre 4	Łoziński Dr. August	Lwów	Podlasie
Kaczorowski Adam	Kraków	H. Morskie Oko	Łoria Balbina z rodziną	Kraków	Bystre 2
Krajewski Wojciech	Chrzanów	H. Centralny	Łokcikowska Antonina z córką	Warszawa	Łubień
Kalinowska Ludwika	Zaleszany	Zakątek	Lutter Dr. Katarzyna	Berlin	H. Morskie Oko
Kamiński ks. Leon	Tłumacz	Zawrat	Majewska Felicya z córką	Jasło	Krupówki 2
Krawczyk Józef z żoną	Kraków	Kościeliska 74	Matyjewicz Wiktor	Warszawa	H. Turystów
Kaptoński Stanisław	Szerzyny	Nieczuja	Malewski Wacław	Warszawa	H. Sport

Telefon 330.

Telefon 330.

≡ **A. HAWĘŁKA** ≡
C. K. DOSTAWCA DWORÓW

poleca:

Kawior niesolony, Szynka westfalska, Łosoś świeży, Bulion, Kapłony styryjskie, Alberty angielskie, Piou Piou, Marmelady ang., Jamés, Herbata Rangala, znakomity Porter ang., wytrawne Wino Wermuth, Wino pomarańczowe, Starka litewska, Wino francuskie i Bordeaux.

Firma urządza zimne bufety, podania weselne, bankiety na prowincyi. — Cenniki na żądanie gratis.

Martusevit Kazimierz	Londyn	Liliana	Nawrocki Feliks	Lwów	Krupówki 51
Majewski Stanisław	Warszawa	Z. Dr. Chramca	Nawrocka Leonilda z rodz.	Lwów	Królewianka
Macheta ks. Władysław	Wadowice	H. Kuliga	Nasiłowski Józef z rodz.	Łódź	Piotrkowianka
Madejska Marya	Kraków	Str. Połana 21	Nanowski Stefan z córką	Równia	Z. Dra Chramca
Mauko Joanna i Tadeusz	Lwów	Nieczuja	Niedźwiecki Jan	Schodnica	Pomoc Bratnia
Matuszek Dr. Adam	Kraków	Jordanówka	Niewiadomska Helena	Bochnia	Bystre 10
Markiewicz Aleksandra	Warszawa	Łomnica	Niemcowowa Helena z córkami	Sokal	Krupówki 80
Majewski Edward	Wiedeń	Z. Dr. Chramca	Nowicka Janina	Lwów	Krywań
Maślanka Franciszek	Kraków	H. Morskie Oko	Nowicka Helena	Lwów	H. Kuliga
M. Jecka Marya	Warszawa	Zacisze	Nowicka Zbigniewa	Piotrków	Warta
Manasterski Jarosław	Lwów	Klemensówka	Nowicki Ignacy	Lwów	H. Kuliga
Malczewski Rafał	Kraków	H. Kuliga	Ochendusko Dr. Franciszek	Drohobycz	H. Kuliga
De Malherbe Michał	Moskwa	H. Kuliga	Ościł ks. Jan	Kalisz	Z. Dra Chramca
Marszał Franciszek	Kraków	H. Morskie Oko	Oprędkiewicz ks. Władysław	Lwów	Z. Dra Chramca
Machmiewicz Helena z synem	Lwów	Bystre 4	Ostrowicz Stanisława	Biechowo	Pod Sobieskim
Maksymowicz Bronia i Jadwiga	Kamionka Str.	Marya	Olchawa Józef	Gniłowod	Kościeliska 11 a
Makara ks. Jan	Dzikowiec	Marya	Osterweil Wilhelm	Tarnów	Kasprusie 25
Martniak Ferdynand	Kraków	H. Sport	Olszewski Józef	Kraków	H. Turystów
Marconi Eleonora	Lwów	Nowotarska 11	Ojrowska Kazimiera	Król. Polskie	H. Morskie Oko
Mandel Karol	N Targ	Klemensówka	Obmińska Zofia	Stary Sącz	Gerlach
Majewski Zygmunt z córką	Lwów	Z. Dr. Chramca	Oborska Zenobia z rodz.	Warszawa	Kubinówka
Mendrochowicz Róża z córką	Lwów	Helena	Osmanówna Jadwiga	Podgórze	Murań
Mgłej Karol z żoną	Lwów	Smereków	Paszowska Wanda z córką	Warszawa	Z. Dra Chramca
Meisels Adela z rodz.	Kraków	Bystre 14	Pardyak Stanisław	Mysłenice	Z. Dra Chramca
Michałowski Władysław	Warszawa	H Sport	Palacz Marcin z córkami	Poznań	H. Morskie Oko
Mirkiewicz Kazimierz z żoną	Wilno	H. Morskie Oko	Ptaszkiewicz Tadeusz	Warszawa	Liliana
Miszorowski Franciszek z cór.	Kraków	H. Morskie Oko	Ptaszkiewicz Janina	Warszawa	Liliana
M klewicz Jan	Chmielów	Str. Polana 21	Pawłowska Marya	Warszawa	Piotrkowianka
M kucki Aleksander	Częstochowa	Orla	Pampuch Franciszek	Poznań	Wanda
Miernicka Marya	N. Sącz	Nowotarska 11	Pełczyński Paweł	Król. Polskie	Warszawianka
Miśkiewicz Felicya z córkami	Warszawa	Krupówki 51	Przesławski Czesław	Budzanów	Płazówka
Michnowska Amnli z synami	Lwów	Kmicic	Pretzlówna Marya	Kraków	Bystre 4
Mroczkowski Władysław z syn.	Ks. Poznańskie	Pod Sobieskim	Peterseim Rudolf	Kraków	H. Morskie Oko
Monsiewicz Dominik z córką	Wilno	Nieczuja	Piątkowa Zofia	Tarnobrzeg	Ukraina
Moroniewicz Stanisław	Krosno	H. Sport	Piotrowska Anna	N. Sącz	Sienkiewicza 19
Molek Karol	Lwów	Chramcówki 188	Picelówna Róża	Kraków	Dora
Mroczkowska Aleksandra	N. Sącz	Nowotarska 11	Piaskowska Zofia z córką	Łowicz	Kujawianka
Mokrisch Alojzy	Kraków	H. Kuliga	Pniewska Wanda z synem	Kraków	Polonia
Morawska Marya z siostrą	Kraków	Krupówki 87	Pieniążek Odrowąż Czesław	Kraków	Szałas
Muntian Aleksy z rodz.	Chocim	H. Morskie Oko	z rodziną	Kraków	Marszałkowska
Muntian Borys	Chocim	Z. Dra Chramca	Piontek Waclaw	Strzemieszycze	Szkoina 10
Munkascy Józefa	Trenczyn	Kościeliska 25	Piotrowski ks. Marceli	Jasień	Eliaszówka
Miśnicka Dowor Felic. z córką	Żytomierz	Liliana	Płoszewska Antonina	Tarnów	Eliaszówka
Mużikowa Marya	Praga	Pod Sobieskim	Płoszewski Józef	Tarnów	Z. dra Chramca
Młynarski Dr. Feliks	Lwów	Ogrodowa 4	Połowicz Franciszek z żoną	Podole	Warszawianka
Nawrocka Adela z rodz.	Kraków	Kościeliska 223	Pollak Dr. Michał	Kraków	Ostoja
Nawrocka Marya	Kraków	Kościeliska 83	Ponińska hr. Marya	Września	Królewianka
Nalepiński Dr. Tadeusz	Londyn	Olcza	Pociej Stanisław	Lubaczów	

Centralne Biuro Spedycyjne

W. BUJAŃSKIEGO Nast. Kraków, Hotel Drezdeński.

Największe w kraju przedsiębiorstwo przewozu mebli i biuro spedycyjne.

Uskutecznia spedycje wszelkiego rodzaju i formalności cłowe.

Regularny ruch ekspedycyjny do Rosji i odwrotnie. Ekspedycja pakunków podróźnych. Własne składy do przechowania mebli. Wzorowe opakowanie dzieł sztuki. Dom bankowy i kantor wymiany. Bilety kolejowe okrężne.

Specjalny dział: Międzynarodowe biuro wynajmu mieszkań.

Nowy „Galic. Rozkład jazdy“ z cenami biletów 20 h. : Wszędzie do nabycia.

Rządowo uprawniona

Fabryka wód mineralnych sztucznych
i specjalnych leczniczych

pod firmą

K. RZAÇA i CHMURSKI

w Krakowie, ul. św. Gertrudy L. 4

wyrabia pod kontrolą Komisji Przemysłowej Tow. Lek. Krak.
polecone przez toż Towarzystwo

WODY MINERALNE SZTUCZNE

odpowiadające składem chemicznym wodom: Billińskiej, Gesshüblerkiej, Selterskiej, Vichy, Maryenbadzkiej, Homburg, Klissingen, tudzież

SPECYALNE LECZNICZE

jak: litową, bromową, jodową, żelazistą, kwaśną, oraz wody lecznicze normalne z przepisu Prof. Jaworskiego.

Sprzedaż częstkowa w aptekach i drogueryach. — Cenniki na żądanie franco.

Ponc Ignacy
Pożniakowa Władysława
Pomiachowski Leonard
Pulikowski Władysław
Ratyński Hjacynth
Rakowski Antoni
Rabner Klara
Radziwiłłowicz Dr. Rafał i Marya
Rataj Maciej z żoną
Ramza Jacek z synami
Reiner Dr. Józef
Rzepecka Zofia
Reicher Zofia z rodz.
Rekosz Zenon
Rebenówna Jadwiga
Repetowski Piotr z rodz.
Richthofen br. Bronisława z córkami
Riess-Riesenchort Zofia
Rogala Józef z żoną
Rozpędzik Andrzej
Rozpędzik Marya
Rosińska Anna z córką
Rosenblüth Maurycy z rodz.
Robak Bronisław
Romanica Stanisław
Roszak Kazimierz
Rotwand Jerzy
Roterowa Matylda
Rogosiński Aleksander
Rupniewska Bronisława z córką
Rukawina Artur
Rybarski dr. Roman
Rysiowa Henryka z córką
Rybińska Zofia z rodziną
Ryszkiewicz Kazimierz
Ryczakowa Marya z córkami
Stawski Stefan
Sąddecka Emilia z rodziną
Sławińska Marya z córką
Sack Sabina
Sarnowska Anna
Sarnowski Ferdynand
Stawski dr. Jan
Smakówna Zofia
Sadzikowski Józef z rodziną
Sawaniński Jan
Sławkowa Agnieszka z rodziną
Selzerowa Karolina
Seyda dr. Maryan
Serednicka Helena i Stefania
Serafin Stanisław
Sedelmayer Marya
Smekalowa Ludmiła
Sprecher Róża i Gusta
Sciborowska Wanda
Sliwińska Stanisława
Sliwowska Zofia
Sliwińska Stefania z rodziną
Silberfeld Tadeusz
Świątek Tadeusz
Siekaczyńska Marya z córką
Sliwiński Stanisław
Sliwińska Michałina z córką
Sieniatowicz Włodzimierz
Siciński Zofia i Sabina
Sikorówna Marya
Sniadowska Stanisława
Smigel dr. Piotr
Sinko dr. Tadeusz

Morawa
Kraków
Warszawa
Warszawa
Warszawa
Zakopane
Lwów
Warszawa
Lwów
Kraków
Rzeszów
Kraków
Wieliczka
Suwałki
Kraków
Kraków
Kraków
Tarnów
Lwów
Branice
Branice
Zakopane
Kraków
Hańcnow
Zaleszczyki
Łódź
Warszawa
Złoczów
Adamów
Rosya
Fiume
Kraków
Kraków
Lwów
Lwów
Bochnia
Kraków
Kraków
Radomyśl
Borysław
Brzostek
Kraków
Poznań
Trzebinia
Kraków
Zytomierz
Rzeszów
Lwów
Poznań
Szczucin
N. Sącz
Wiedeń
Praga
Kraków
Horodenka
Wadowice
Warszawa
Rosya
Kraków
Kraków
Przeworsk
Lublin
Kraków
Zabłotów
Prusy
Kraków
Lwów
Ameryka
Lwów

Ł. Kuliga
Zacisze
H. Morskie Oko
Fortunka
Szałas
Chramcówki 188
Jasna
Nosal
H. Turystów
H. Kuliga
Z. dra Chramca
Zacisze
Zygmuntołka
H. Morskie Oko
Zagórze
H. Morskie Oko

Jordanówka
Wanda
Staszczkówka
Kościeliska 70
Kościeliska 70
Chramcówki 188
Kościeliska 84
Z. dra Chramca
Filochołka
H. Morskie Oko
Z. dra Chramca
Z. dra Chramca
Nieczuja
Jordanówka
Łada
H. Turystów
Kęsprucie 20
Przeznica 3
Staszczkówka
Wanda

Ł. Kuliga
H. Turystów
Helena
Braun
Szkołna
Rynek 7
H. Stamary
Staruszek
H. Turystów
H. Warszawski
H. Morskie Oko
Jasna
H. Stamary
Kościeliska 57
H. Sport
Klemensówka
pod Sobieskim
Kościeliska 49
Królewianka
Leliwa
Łitwinka
Władysława
Georgea
H. Kuliga
Słoneczna
H. Morskie Oko
Warszawianka
Jolanta
H. Kuliga
Jasna
Dworek
H. Morskie Oko
do Pardałówki 1

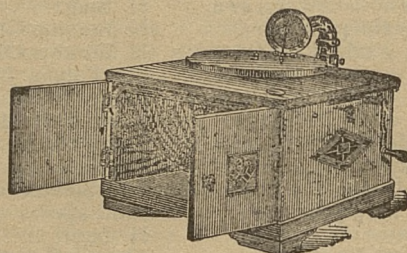
Sienickie Jadwiga i Marya
Sokołowska Lila z córką
Smoliński Kazimierz
Skórkowska Jadwiga z rodz.
Smólska Józefa
Stupnicki Gustaw
Sutter Emil z rodziną
Süsserowa Helena z rodziną
Süssel Aurelia
Suwada ks. Karol
Stubicka Stanisława

Lublin
Warszawa
Kielce
Trzebinia
Warszawa
Kraków
Biała
Kraków
Podgórze
Tarnów
Kraków

Klaszt. PP. Serc.
Jerzewo
H. Morskie Oko
Stara Polana
H. Kuliga
H. Kuliga
H. Turystów
Nosal
Wzlot
Szkołna 10
Jurand

Na wyjazd do letnisk i zdrojowisk
zaopatrzyć się należy w

Pathéphon bez tuby

który łączy w sobie
zalety: nadzwyczaj-
nej trwałości płyt,
czystej i zna-
komitej
reprodukcyi
wygodnego, bez kłopotu
transportu.

Cenniki darmo i oplatnie.

Ciągle nowości w płytach.

Odpędza nudy. :: Gra do tańca.

Stefan Grudziński i Tadeusz Berger

Kraków, ulica Szewska L. 22/z. Telefon Nr. 305.

Stroynowski Ignacy z córką
Stodółkiewicz dr. Marc. z żoną
Staszewska Helena i Czesława
Staniewski Władysław
Studzńska Marya
Stasiakiewicz Zofia
Stimler Adolf
Staszewska Marya
Stefanowski Jan
Stiasny Stefan
Stanek Władysław
Stein Stanisław z żoną

Lwów
Królestwo Pol.
Królestwo Pol.
Jarosław
Lwów
Warszawa
Kraków
Król. Polskie
Lubaczów
N. Sącz
Lwów
Warszawa
Klemensówka
Jerzewo
Zacisze
Z. dra Chramca
Kościeliska 41
Konstantynówk.
Stara Polana 783
H. Morskie Oko
Królewianka
H. Morskie Oko
H. Sport
Do Rojów 11

KASA i KANTOR WYMIANY otwarte przez cały dzień bez przerwy (od 8 rano do 7 wieczór).

WYMIANA } obcych walut i monet (ruble,
KUPNO } dolary, marki, franki) po naj-
SPRZEDAŻ } korzystniejszym kursie. - -

PRZEKAZY } na wszystkie miejsca
AKREDYTYWY } kąpielowe i zagraniczne.
INKASA }

ÚSTŘEDNÍ BANKA ČESKÝCH SPORITELN

Liczba telefonu 1170. filia w Krakowie, Rynek Główny 42 a róg Jana 1. Adr. tel. „Sporobanka“.

WADYA i KAUCYE.

Do Ameryki przesyła pieniądze bez kosztów.

WKLADKI na rach. bieżący i książeczki do 4 1/2 0/10

PODATEK REZERTOWY opłaca Bank z własnych funduszów.

CZEKÓW P. K. O. dost. na żądanie bezpłatnie.

WKLADKI OSZCZĘDNOŚCI OKOŁO 115,000.000 KORON.

Stecka Marya	Paryż	Gąsienicówka	Wachal Władysław z synami	Krosno	H. Kuliga
Stasiak Ludwik z rodz.	Bochnia	Do Królów 236	Warszawska Stefania	Warszawa	Klemensówka
Sternberg Felicya	Mielec	Braun	Wajda Dr. Franciszek	Kraków	H. Morskie Oko
Schönwetter Henryk z żoną	Lwów	H. Morskie Oko			
Schneider Salomon z żoną	Radłów	Nowotarska			
Schmidt Marya	Korczów	Helena			
Schmidtówna Marya	Warszawa	Konstantynówka			
Scheffemeier Anna z córką	Manheim	H. Stamary			
Schlesinger Antoni	Lwów	Klemensówka			
Szatkowski Jan z żoną	Września	Pod Sobieskim			
Szałamon Janina	Warszawa	Modrzejów			
Szewczyk Stefan	Stryj	H. Morskie Oko			
Szałamon Adam	Warszawa	Modrzejów			
Szymanowscy-Korwin Jan i Natalia	Warszawa	Z. Dra Chramca			
Szemetyło Stan. z córkami	Mińsk	Kmicic			
Szefer Leopold z żoną	Dąbrowa	Ogrodowa 4			
Szankowska	Szczecin	Kościeliska 57			
Szulcówna Marya i Stanisława	Kraków	Nosal			
Szadkowski ks. Ignacy	Król. Polskie	Z. Dra Chramca			
Szarłowska Marya	Kielce	Janina			
Szprynger Bronisław	Warszawa	H. Kuliga			
Twarowska Antonina z córkami	Warszawa	Konstantynówka			
Tatarkiewicz Bronisław	Kiszyniów	Czarny Staw			
Twardowka Antonina	Grzymałów	Ogrodowa 4			
Traugott Sabina	Drohobycz	Z. Dra Chramca			
Tatarczuch Stanisława	Kraków	Skibówki 2			
Terlecki Eugeniusz z żoną	Lwów	Staszczkówka			
Trenfeld Mieczysław	Warszawa	Liliana			
Tenenbaum Józef	Lwów	Kasprusie 18			
Trzeńska Ewelina z córką	Warszawa	Za Bramką			
Tischler Eugeniusz	Biała	H. Sport			
Triskowa Stefania	Wola Wysoka	Nowotarska 192			
Tomicki Dr. Teofil	Polska Ostraw.	H. Kuliga			
Thoman Henryka	Kraków	Warta			
Tota Karol z rodz.	Jaśło	H. Centralny			
Turkowska Helena	Lwów	Klasztor P. Serc.			
Turkowska Ttaniława	Głogów	Klasztor P. Serc.			
Turkowski óaweł	Cieszanów	Szkolna 8			
Tymczuk Kornelia	Ogrodowa 4	Karolówka			
Tynkow Zygmunt	Przemysł	H. Centralny			
Tyrkówna Zofia i Marya	Sambor	Szkolna 8			
Uziembło Stefan	Lublin	Kmicic			
Unger Ksawera z synem	Warszawa	Janina			
Unger Helena	Kraków	Ukraina			
Wachtel Jerzy	Kraków	George'a			
Wajdowa Marya	Kraków	Klemensówka			
Wagner Józef	Wiśniowczyk	Kościeliska 11 a			
Waliprowna Józefa	Częstochowa	Z. Dra Chramca			
Wajda Marian	Kraków	Kasprusie 60			
Wąsiałkówna Józefa	Podgórze	Sobczakówka 6	Weiner Dr. Filip	Kraków	H. Morskie Oko
			Weinert Henryk	Lwów	Płazówka
			Weinberger Jakob	Kraków	Stara Polana 783

Zakład wodoleczniczy Dra Andrzeja Chramca

TOW. AKC.

otwarty cały rok.

Pracownia lekarska wyposażona we wszystkie przyrządy do leczenia fizykalno-elektrycznego.

Sala gimnastyczna systemu Zandera. — Gimnastyka na wolnym powietrzu i kąpiele powietrzne. — Kąpiele borowinowe, elektryczne, gazowe i solankowe. Masaż. — Elektryzacja. — Obszerna leźnia.

Dr Chramiec ordynuje od 8 do 11-tej.

Łazienki dla dochodzących

otwarte od 8-jej rano do 6-jej wieczór.

KRAKÓW. — ULICA ZYBLIKIEWICZA L. 9. — TELEFON Nr. 1396.

MECHANOLECZNICZY I ORTOPEDYCZNY

ZAKŁAD ZANDEROWSKI

Lecznica Chirurgiczno-Ortopedyczna.

Oryginalne aparaty Dra Zandera. — Gimnastyka ortopedyczna. — Leczenie gorącym powietrzem. — Mięśnienie i elektryzowanie. — Własna pracownia gorsetów, sztucznych kończyn, opasek przepuklinowych.

Aparat Roentgena do prześwietlań i fotografii w celach rozpoznawczych chorób wewnętrznych i chirurgicznych. — **Wskazania:** Garby, skrzywienia kręgosłupa i kończyn, choroby (bezsensowność, ból głowy), blednica, choroby serca i naczyń krwionośnych, dusznica, chron. nieżyt płuc, niedowład kiszek itp.

Zakład otwarty przez cały rok od 9—1 i od 4—6 i prowadzony tylko przez lekarzy.

Dr Alf. Merz. Dr M. Staszewski. Dr Z. Wachtel.

ZAKOPANE.

Willa „JUTRZENKA“

ul. Krupówki

Pensjonat Bogdaniowej

(przeniesiony z willi „Pepity“).

Dom oddalony o 200 m. od ulicy (brak kurzu), wśród dużego ogrodu, z wspaniałym widokiem na całe pasmo Tat.

Willa urządzona z komfortem, wedle wymogów higienicznych — świeżo odnowiona i zaopatrzona na zimę. Wystawa pokoi słoneczna. Werandy, balkony. Kurytarze opalane. Łazienka.

Kuchnia wykwintna.

Ceny en pension 7—11 koron na dobę.

Kraków, tylko Floryańska 1. 10 (naprzeciw apteki Wiśniewskiego).

NOWO OTWARTY

NOWO OTWARTY

Wyłącznie oryginalne modele.

PIERWSZORZĘDNY MAGAZYN GOTOWEJ KONFEKCYI DAMSKIEJ

Już nadeszły na sezon wiosenny płaszcze angielskie w najnowszych odcieniach.

pod firmą

KOSTYUMY ANGIELSKIE
w najświeższych materiałach.

Au Bonheur des dames

Płaszcze jedwabne, etaminowe, żakiety czarne i kolorowe.

Kostiumy na jedwabiu po K. 38.

Ceny sensacyjnie niskie.

Węglowski Aleksander z żoną	Rosya	H. Starmy	Zawadzki Tadeusz	Lwów	H. Morskie Oko
Wechsler Cecylia	Lwów	Z. Dra Chramca	Zacharewicz Dr. Antoni z żoną	Warszawa	H. Morskie Oko
Wagnerowicz Marya z synem	Warszawa	Ciągłówka 330	Zawadzki Leonard z żoną	Kłubowce	Cicha
Wizimirski Bolesław	Lwów	H. Morskie Oko	Zaniewska Halina	Warszawa	Dworek
Wierciochowska Irena	Warszawa	Grabówka	Zabielski Dr. Witołd i Ludwika	Lwów	H. Centralny
Wierzchowski Mieczysław	Kraków	H. Morskie Oko	Zabięto Jan	Radom	H. Centralny
Wierzbicki Dr. Tadeusz z żoną	Warszawa	Z. Dra Chramca	Zabierzewska Amalia	Kraków	H. Morskie Oko
Wilner Dr. Melchior	Lwów	H. Warszawski	Zaborowski Dr. Tad. z rodz.	Łódź	Konstantynów.
Wojdacki Stefan	Radom	Wanda	Zawadzka Marya i Anna	Warszawa	Obrochtówka
Wróblowa Marya z córką	Lwów	Zagórze	Zarembina Jadwiga z rodz.	Kraków	Zywczańsk. 74.
Wolański Witołd z żoną	Lwów	do Paradałwki	Zedtwitz hr. Alfred	Przemysł	Z. Dra Chramca
Wolska Aleksandra	Warszawa	Z. Dra Chramca	Zeimer Dr. Jonasz	Drohobycz	Z. Dra Chramca
Wołowski Ryszard z rodz.	Król. Polskie	H. Morskie Oko	Zeit Lidia z synem	Gub. Mińska	Dora
Wolska Helena i Marya	Kijów	Wiosna	Zimmermann Sala z rodz.	Rzeszów	St. Polana 24

„AUTO-PALAIS“

W. Ripper w Krakowie, przy placu Szczepańskim 1. 2. Telf. nr. 460

trzymają na składzie wielki wybór przyborów automobilowych, stoki pneumatyków, przyborów do sportów zimowych i letnich, jak hokeja, tenisu, piłki nożnej etc. etc.

Wyłącznie zastępstwo automobilów austr. firmy: Puch w Gracu
„GARAGE“

na 40 wozów z warsztatami reperacyjnymi zaopatrzone najnowszymi maszynami precyzyjnymi, skład benzyny i oliwy, przy ul. Smoleńskiej 1. 31. Nr. telefonu 107.

Wróblewski Józef	Łańcut	Imperial	Zgierzyński Stanisław	Kraków	Janina
Włodarczyk Karol	Przemysł	Przeznica 31	Zielewiczówna Zofia z siostrą	Poznań	Szałas
Woliński Dr. Kazimierz	Biała	Marya	Zoffal Hohenfelt Alfred	Lwów	H. Starmy
Wojda Stanisław	Kraków	H. Warszawski	Zuckerowa Drowa Marya z syn.	Kalisz	Z. Dra Chramca
Wolff M.	Berlin	H. Morskie Oko	Zychiewiczowa Gabryela	Lwów	Podlasie
Włoch ks. Dr. Tomasz	Tarnów	Szkolna 10	Zukowska Bronisława	Ruda	Fortunka
Wusałowski Tadeusz	Nowy Sącz	H. Sport	Zarnowska Aniela	Gostyń	H. Morskie Oko
Wusałowska Marya	Nowy Sącz	H. Sport	Zarnowski Ksawery	Gostyń	H. Morskie Oko
Wyrzykowski Gustaw	Lwów	Jerzewo	Zarnowski Waclaw	Gostyń	H. Morskie Oko
Zaluska Marya	Warszawa	Strążyńska	Zyłowa Helena	Kraków	Orla
Zakrzewski Jan	Szczakowa	Zywczańsk 959	Zarskie Kazimiera, Marya i Hel.	Warszawa	Warszawianka
Zakrzęński Bolesław z żoną	Król. Polskie	H. Starmy	Zuławski Józef	Kraków	H. Morskie Oko
Zwarycz Dr. Jan	Sambor	H. Starmy	Zeromski Stefan	Paryż	Obrochtówka
Zaremba Wienczysław	Dąbr. Górnicza	Wójtówka	Zarski Seweryn i Ludomir	Piotrków	Warszawianka

Największa w Austro-Węgrzech

Fabryka Tutek
Rudolfa Herliczki
w Krakowie

:: poleca najprzedniejsze marki tutki ::

„Temida“ „Monopol“
„Oaza“ i „Weltas“.

Do nabycia w c. k. Specjalnej Trafice

Franciszka Głuszka w Zakopanem.

Juliana Zembatego Zakopane Krupówki 53.

Pierwszorządna pracownia krawiecka

C. k. Urzędy i Instytucje publiczne.

Uzdrowskiem zarządza Komisya klimatyczna, która rządzi się swoim statutem. W skład jej wchodzi: 3 delegatów Namiestnictwa, 3 Wydziału Krajowego, naczelnik Gminy Zakopane, 2 delegatów Rady gminnej Zakopane, 2 delegatów lekarzy praktykujących w Zakopanem względnie posiadających tutaj konc. Zakłady lecznicze, 1 Tow. Tatrzańskiego, 1 lekarz Stacji klimat., 1 delegat gości.

Przewodniczącym Komisji klimatycznej jest delegat Namiestnictwa, który jest jednocześnie c. k. Inspektorem uzdrowiska.

Biuro Komisji klimatycznej, w którym mieści się jednocześnie biuro meldunkowe i informacyjne, jest otwarte od godz. 9—12 przed poł. i od 4—6 popoł. (ul. Krupówki, róg Marszałkowskiej).

C. k. Inspektor Stacji klimatycznej i przewodniczący Komisji klimatycznej przyjmuje strony od 11—12 i od 5—6 w biurze Komisji klimatycznej.

Lekarz Stacji klimatycznej urządzuje w biurze Komisji od 11—12.

Sezon kuracyjny trwa cały rok t. j. od 1-go Stycznia do 31-go Grudnia.

Taksa klimatyczna wynosi: a) 2 kor. tygodniowo od osoby, zaś 5 kor. od rodziny złożonej przynajmniej z 3 osób, jeżeli zgłasza pobyt najmniej na 2 tygodnie i opłaci takse za cały pobyt, b) 3 kor. tygodniowo od osoby, a 6 kor. od rodziny, jeżeli zgłasza krótszy pobyt niż 2 tygodnie i chce płacić tę takse co tydzień. c) 12 kor. od osoby lub 30 kor. od rodziny na cały sezon, kto płaci całą takse z góry i wtedy wolny on jest od dalszej opłaty w tym samym roku kalendarzowym. Pobyt w uzdrowisku przez 48 godzin wolny jest od taksy.

Szpital klimatyczny, który jest równocześnie domem izolacyjnym dla chorób zakaźnych, położony jest przy gościńcu, prowadzącym do Poronina.

Urząd gminny (ulica Rynek). Gminą Zakopane zarządza Zwierzchność gminna wybrana przez Radę gminną złożoną z 36 radnych. — Zwierzchność gminna zarządza policją gminną. — **Naczelnik gminy** przyjmuje od 9—12 i od 3—6.

C. k. Posterunek żandarmeryi przy ul. Łukaszówki. **Urząd parafjalny** w probostwie obok kościoła otwarty dla stron od 10—12.

Urząd pocztowy przy ul. Krupówki otwarty od 8—12 i od 2—6; w niedzielę od 8—10, nadawanie depesz i listów poleconych odbywa się na I. piętrze od godz. 10—7; w sezonie letnim (od 1/VII—31/VIII) otwarty od 7 rano do 9 wieczór, tylko oddział poste-restante, nadawania i odbierania listów poleconych i nadawania depesz.

Urząd telegraficzny i telefoniczny otwarty od godz. 8 r. do 9 wiecz., zaś od 1/V—31/VIII od godz. 7—9; w sezonie letnim (od 1/VII—31/VIII) od godz. 7 r. do 12 w nocy. **Filia na dworcu** otwarta od 8—12 i od 3—6, w niedzielę wcale nie otwarta.

Lekarze stale ordynujący w Zakopanem. Zakłady lecznicze i służba zdrowia.

(Liczba w klamrze oznacza rok osiedlenia się w Zakopanem).

Dr. A. Chramiec, Dyrektor Zakł. wodoleczniczego ul. Chramcówki 11, [1886 r.],

Dr. J. Gaik, 1893 r.],

Dr. J. Żychoń, lek. Stac. klimat. ul. Nowotarska 31 („Szarotka“), [1899 r.],

Dr. J. Gawlik, chir. Dyr. szpital. klimat. ul. Rynek 11 [1900 r.],

Dr. E. Brzeziński, ul. Jagiellońska [1903 r.],

Dr. J. Wiesemann, ul. Marszałkowska 2 [1905 r.],

Dr. Z. Czapliski, ul. Jagiellońska („Stefa“), [1906 r.],

Dr. W. Kraszewski, ul. Przecznicza 23 [1907 r.],

Dr. H. Wilczyński, ul. Jagiellońska („Warszawianka“), [1908 r. ordynuje od godz. 10—12.

Dr. M. Wojczyński, ul. Przecznicza 50 [1909 r.],

Dr. A. Januszkowski, willa „Nietota“ [1911 r.].

Dr. J. Różecki, ul. Krupówki „Garlach“ (1911 r.).

Dr. K. Morawski, akuszer, ul. Krupówki 39. (1911).

Dr. J. Wisłocki, dentysta-stomatolog, „Bazar polski“. (1911).

Dr. K. Beaurain, choroby nerwowe, willa „Oksza“.

Godziny ordynacyjne pp lekarzy 3—5 popoł.

W sezonie zimowym ordynuje: **Dr. E. Supiński**, ul. Jagiellońska, willa „Helena“.

Dr. K. Dłuski, dyr. Sanatorium, ordyn. w godz. popołudniowych za poprzednim telefonicznym porozumieniem się.

Dr. B. Dłuska, Sanatorium, ordynuje we wtorki, czwartki i soboty od 5—5½ popoł. lub za telefonicznym porozumieniem się.

Dr. Kołtoński, lekarz weterynaryi, ul. Krupówki.

Apteka i droguerye. Apteka znajduje się przy ul. Krupówki 1. 71; prócz tego są dwie droguerye, obie przy Krupówkach.

Masażyści i kąpielowci, oraz masażyści i kąpielowcy, uprawnieni do wykonywania pomocniczych zabiegów według cennika. Spis ich znajduje się w biurze lek. St. klimat. i w aptece.

Akuszerki w Zakopanem jest 6 egzaminowanych akuserek, a spis ich znajduje się w biurze lek. Stacji klimatycznej i w Aptece.

Towarzystwa.

Towarzystwo Biblioteki publicznej, ul. Krupówki 41.

Towarzystwo Domu zdrowia uczącej się młodzieży polskiej „Pomoc Bratnia“, ul. Sienkiewicza i na Ciągłowiec we willi „Grażyna“.

Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“, Rynek.

Towarzystwo rękodzielników „Gwiazda“, ul. Krupówki.

„Schronisko nauczycielek i nauczycieli“, ul. Chramcówki.

Towarzystwo Tatrzańskie, ul. Krupówki 14. Sekcje: Turystyczna, Narciarska, Przyrodnicza, Ludoznawcza.

Towarzystwo dobr. Św. Salomei.

Towarzystwo ochotniczej straży pożarnej, ul. Kościeliska 6.

„Związek górali“ ul. Kościeliska (róg Kościelnej).

Kółko rolnicze, ul. Krupówki (w domu, gdzie Klimatyka).

Towarzystwo zaliczkowe, ul. Kościeliska (vis-à-vis starego kościoła).

Towarzystwo „Sztuka podhalańska“ — Biblioteka publiczna.

Koło Zakopiańskie T. S. L. — (Kantor A. Modlińskiego).

Towarzystwo ochrony zwierząt, Krupówki (biuro Kom. klimat.).

Towarzystwo Muzeum im. Chałubińskiego — Muzeum im. Chałubińskiego.

Tatrzańskie ochotnicze Pogotowie ratunkowe, — biuro Tow. tatr. Sekcja Zakopiańska Tow. lekarzy galicyjskich („Szarotka“).

Tow. udziałowe „Kilim“, Krupówki.

Czytelnie.

Czytelnia Kom. klimat. mieści się przy Tow. Biblioteki publicznej, Krupówki 41. — Bilet wstępu sezonowy 50 hal.

Czytelnia Tow. Tatrzańskiego, otwarta tylko w sezonie letnim. (Wstęp tylko dla członków).

Muzyka klimatyczna przygrywa w czasie sezonu letniego (lipiec i sierpień) od 9—11 rano i od 5—7 po południu.

Hotele, sale balowe, pensjonaty i restauracje.

Zakopane posiada 7 dobrze urządzonych hoteli, 2 sale teatralne i balowe (Hotel Morskie Oko, Sokołnia), kilka restauracji i kilkadziesiąt pensjonatów.

Szkoły.

C. k. Szkoła przemysłu drzewnego, ul. Krupówki.

Krajowa szkoła koronarska, ul. Kościelna.

Czteroklasowa szkoła ludowa, ul. Nowotarska.

Nauka gimnastyki w „Sokole“ Rynek.

Szkoła tkania kilimów, ul. Krupówki.

Koncesyonowana Prywatna Klinika Chirurgiczna

Dra JANA GAWLIKA

TELEFON Nr. 24.

ZAKOPANE, RYNEK L. 11

TELEFON Nr. 24.

otwarta cały rok.

Ceny: Pokój z utrzymaniem i opieką lekarską od 14 koron za dobę.

Godziny przyjęć dla chorych przychodnich codziennie od godz. 3-4 popoł. z wyjątkiem niedziel i świąt.

AKCYJNY BANK ZWIĄZKOWY WE LWOWIE

AGENCYA W ZAKOPANEM

Tel. N. 67.

Tel. N. 67.

Zakopane — Krupówki „Bazar Polski“

Kupuje i sprzedaje monety obce i papiery wartościowe.

Inkasuje weksle i inne dokumenta.

Przyjmuje do depozytu przedmioty wartościowe.

Przyjmuje wkładki na rachunek bieżący i książeczki oszczędności.

Lombarduje papiery wartościowe.

Przekazuje pieniądze do wszystkich miejscowości, w kraju i zagranicą.

Załatwia wszelkie czynności bankowe.

Godziny urzędowe od 10—1 przed poł. i od 3—5 po południu.

Spółka

Handlowa

Zakopane

ulica Krupówki „BAZAR POLSKI“

Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką

Filia I. ulica Kościeliska

Filia II. ulica Chramcówki

Poleca: **Towary kolonialne**, cukierki, pierniki, herbatniki, mąki, kasze, wędliny, konserwy i wszelkie towary spożywcze. — **Wina**, koniaki, rummy, likiery, rosolisy, piwo. — **Porcelanę, szkło, lampy** i przybory do lamp. — **Naczynia kuchenne** blaszane i żelazne. **Materyały piśmienne**. — Przybory do szycia, toaletowe i galanteryjne. — **Perfumy**. — **Żelazo** i wszelkie wyroby w zakresie handlu żelaznego wchodzące. — **Wyroby koszykarskie**. — **Świece** łojowe, stearynowe i woskowe. — **Nafta, pokost, oleje, farby**. — Skład wyrobów drzewnych rzeźbionych. **Ramy**. — **Przybory turystyczne** po cenach katalogów wiedeńskich.

L. STĘPIEŃ i WŁ. HELLMANN

Pierwsza artystyczna Pracownia cyzelersko-bronzownicza oraz Zakład mechaniczny

w Zakopanem — Krupówki za Przecznicą „Willa Bachledzianka“

wykonywa w stylu zakopiańskim roboty. kościelne, salonowe, nakrycia stołowe, pamiątki zakopiańskie; reperacje w zakres bronzownictwa wchodzące; złocenie, srebrzenie, niklowanie; sztyldy emaliowane, pieczętki kauczukowe, monogramy, czekany, ciupagi. — Reperacje maszyn do szycia, do pisania, kasy sklepowe, broń, rowery. — Na składzie wszystkie części do wyżej wymienionych maszyn. — Wykonanie szybkie i staranne.

Pensjonat „Szalas“

zdala od ulicy.

POKOJE SŁONECZNE, TYNKOWANE. —

KANALIZACYA, WODOCIĄG, ŁAZIENKA.

KUCHNIA SMACZNA i ZDROWA

Ceny od 5 do 8 Koron.

